

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ลำปาง เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

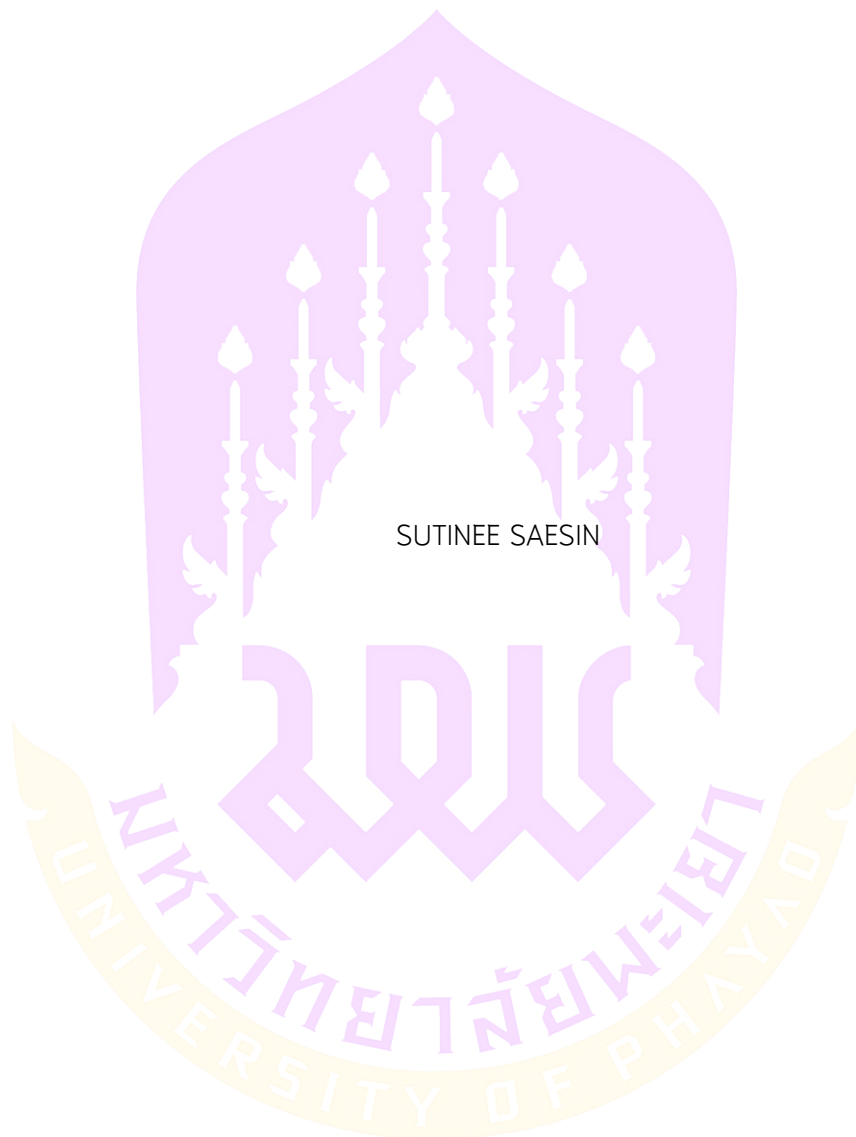
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

A STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC AFFAIRS AND STUDENT QUALITY IN
PRIMARY EDUCATION INSTITUTES UNDER OFFICE OF LUMPANG PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

An Independent Study in Partial Fulfillment of Requirements
for the Master of Education in Educational Administration

August 2018

Copyright of University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ของ สุธินี แซ่ชิน

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัถ)

เรื่อง:	การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	สุธินี แซ่ชิน, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย พะเยา, 2561
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์
คำสำคัญ	การบริหารงานวิชาการ, คุณภาพของผู้เรียน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 136 คน และครูผู้สอนจำนวน 866 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,002 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 40 คน และครูผู้สอน จำนวน 246 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Title: A STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC AFFAIRS AND STUDENT QUALITY IN PRIMARY EDUCATION INSTITUTES UNDER OFFICE OF LUMPANG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

Author: Sutinee Saesin, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2018

Advisor: Assistant Professor Dr. Ruksit Suttipong

Keyword Academic Administration, Student Quality

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study the guidelines for academic administration in basic education institutions Under the Office of Lampang Primary Education Service Area 2, 2) to study the quality of learners in basic education institutions Under the Office of Lampang Primary Educational Service Area 2 and 3) to study the relationship between academic administration and the quality of learners in basic education institutions Under the Office of Lampang Primary Education Service Area 2. The population used in the study is school administrators and teachers in basic schools. Under the Office of Lampang Primary Educational Service Area 2, consisting of 136 school administrators and 866 teachers, totaling 1,002 students 246 people. The research tool is Questionnaire, estimation scale, data analysis by means of mean standard deviation Pearson's correlation coefficient.

The results of the study showed that 1) Academic administration of basic education institutions Under the Office of Lampang Primary Educational Service Area 2, in general, there is a high level of practice With the most average aspects, ie development or operation regarding giving opinions, developing local curriculum content, 2) Quality of learners in basic schools Under the Office of Lampang Primary Education Service Area 2, overall quality is at a high level With the most average aspect, which is the standard 1, the quality of the learner, the desirable characteristics of the learner and 3) The relationship between academic administration and quality of learners in basic schools Under the Office of Lampang Primary Education Service Area 2, with a high level of positive relationship With statistical significance at 0.01 level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รักษิต สุทธิพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องในส่วนต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ ทุกขั้นตอนจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและช่วยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณคณาจารย์ผู้สอนทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ความคิดในการจุดประกาย อันเป็นแนวทางในการศึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งตลอดระยะเวลาแห่งการศึกษา และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่เสียสละในการให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ซึ่งเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษารวมถึงมหาวิทยาลัยพะเยาที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการศึกษาในครั้งนี้

สุธิณี แซ่ชิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมุติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
การบริหารงานวิชาการ	15
คุณภาพของผู้เรียน	55
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
บทที่ 5 บทสรุป.....	101
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	101
สมมติฐานของการวิจัย.....	101
วิธีดำเนินการวิจัย.....	101
สรุปผลการวิจัย	103
อภิปรายผลการวิจัย	108
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม	113
ภาคผนวก	118
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	119
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	120
ภาคผนวก ค การพิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	128
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค.....	136
ประวัติผู้วิจัย	137

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนประชากร และ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	69
ตาราง 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	75
ตาราง 3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม.....	77
ตาราง 4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาระยะหลักสูตรท้องถิ่น	79
ตาราง 5 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ.....	80
ตาราง 6 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	81
ตาราง 7 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	82
ตาราง 8 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	83
ตาราง 9 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียนรู้.....	84
ตาราง 10 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา.....	85
ตาราง 11 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	86

ตาราง 12 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา	87
ตาราง 13 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการแนะแนว	88
ตาราง 14 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และ มาตรฐานการศึกษา	89
ตาราง 15 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ..	90
ตาราง 16 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น.....	91
ตาราง 17 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	92
ตาราง 18 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของสถานศึกษา	93
ตาราง 19 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา	94
ตาราง 20 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	95
ตาราง 21 คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม	96
ตาราง 22 คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของ ผู้เรียน.....	97

ตาราง 23 คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 ของผู้เรียน.....98

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพ ของผู้เรียนในสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ภาพรวม โดยหาค่า
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบบเพียร์สัน.....99

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....63

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคปัจจุบันนี้เรียกได้ว่าเป็นยุคไร้พรมแดน เป็นยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก มีการสื่อสารที่ทันสมัยที่สามารถสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งถือเป็นความเจริญก้าวหน้าของประเทศ แต่สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อสังคมไทยและการศึกษาของประเทศไทยเป็นอย่างมาก การที่จะพัฒนาประเทศนั้นจะต้องเริ่มมาจากการพัฒนาบุคคลก่อนเป็นสิ่งแรก ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเตรียมทรัพยากรบุคคลเหล่านี้ให้พร้อม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุขและทัดเทียมนานาประเทศ การพัฒนาประเทศจึงต้องมุ่งมั่นพัฒนาบุคคลหรือคุณภาพของบุคคลเป็นสำคัญในการพัฒนาประเทศนั้นเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถเต็มตามศักยภาพที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ซึ่งในปัจจุบันนี้และในอนาคตข้างหน้าสังคมไทยจะเป็นสังคมยุคศตวรรษที่ 21 หรือ สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมการศึกษาเพื่อให้เป็นการศึกษาที่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต โดยต้องคำนึงถึงการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและสิ่งแรก เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานและขีดความสามารถของบุคคลส่วนใหญ่ในประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551, หน้า 3)

การศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญเนื่องจากเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลเหล่านี้พัฒนาตนเองได้อย่างรอบด้าน การพัฒนาคนไทยให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติสุข การจัดการศึกษานี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาของประเทศไทยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของแต่ละบุคคลได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหา รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสามารถดำรงชีวิตในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างเป็นสุข ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้กำหนดสาระสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษาที่มุ่งประโยชน์สูงสุดให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งได้ระบุไว้ในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา

ตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด โดยที่กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของตน ซึ่งเป็นหลักการและแนวทางที่จะพัฒนาบุคคล โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและศักยภาพของแต่ละบุคคล อันเป็นแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนาบุคคลให้เป็นกำลังสำคัญในอนาคตของประเทศชาติ และจะช่วยพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551, หน้า 5-13)

ดังนั้นรัฐจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญที่จะต้องวางรากฐานทั้งในด้านนโยบายและการปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศทุกระดับ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่สังคมโลกต้องการ ซึ่งสถานศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้เป็นไปตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงถือว่ามีมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะต้องวางรากฐานให้แก่เด็กและเยาวชนที่กำลังจะเติบโตไป เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ การพัฒนาบุคคลเหล่านี้ให้มีคุณภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน โดยสถานการณ์ในปัจจุบันนี้สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านต่าง ๆ และแตกต่างกันทั้งในด้านงบประมาณ ด้านคุณภาพของบุคลากร หรือแม้กระทั่งปัจจัยต่าง ๆ เช่น ผู้เรียน ด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา เพราะคุณภาพการศึกษาในแต่ละพื้นที่ของประเทศยังมีความแตกต่างกันค่อนข้างสูง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษาไทยให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคมโลกอย่างรวดเร็ว เพราะความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นรวดเร็วนี้ เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้การจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนได้ (กุลฑริ พิกุลแกม, 2551, หน้า 1-2)

การปฏิรูปการศึกษาชาติในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-พ.ศ. 2561) ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทย เพิ่มโอกาสการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และรวมไปถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่จะเข้ามาช่วยในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มุ่งสู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต้องใช้การศึกษาที่มีมาตรฐานและคุณภาพ

มีกลไกการรักษาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานคุณภาพอย่างต่อเนื่อง แต่ในภาพรวมแล้วคุณภาพการศึกษาของไทยยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจของสังคมโลกเท่าที่ควร ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวมีปัจจัยมาจากหลาย ๆ ประการด้วยกัน

สาเหตุของปัญหาคุณภาพของการศึกษาได้มีผู้กล่าวไว้มากมาย เช่น ระบบประกันคุณภาพกลับเพิ่มภาระงานเอกสารให้ครู ทำให้ครูมีเวลาในการเตรียมการเรียนการสอนน้อยลง ซึ่งอาจทำให้การศึกษามีคุณภาพแย่งได้ ผู้เรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และขาดทักษะการดำรงชีวิต เนื่องจากในแต่ละสถาบันการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถทางวิชาการเพื่อให้ได้ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี จึงก่อให้เกิดปัญหาการฆ่าตัวตายหรือการเป็นโรคเครียด ทั้งนี้เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะในการดำรงชีวิต ไม่สามารถหาแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมมาแก้ปัญหาชีวิตที่เกิดขึ้นได้ (ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์, 2554, หน้า 8) จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อการสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ที่สำคัญกว่านั้นผลการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นตัวชี้วัดระดับคุณภาพการศึกษาที่สำคัญกลับตกต่ำลง สวนทางกับทรัพยากรการศึกษาของประเทศที่มีเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากผลคะแนนสอบของนักเรียนไทยไม่ว่าจะวัดจากข้อสอบมาตรฐานในประเทศ คือ O-NET หรือข้อสอบมาตรฐานระหว่างประเทศ เช่น Programme for International Student Assessment (PISA) และ Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) ต่างก็มีแนวโน้มลดลงและอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ในขณะเดียวกันคะแนนสอบมาตรฐานของโรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และโรงเรียนในกรุงเทพมหานครสูงกว่าโรงเรียนในสังกัด สช. สพฐ. และอปท. ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางการจัดการศึกษาและคุณภาพระหว่างโรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ และชี้ชัดได้ว่าการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในไทยที่ผ่านมานั้นเป็นไปอย่างไร้ทิศทางและไม่เท่าเทียมกัน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 37)

การศึกษาของประเทศไทยที่ผ่าน ๆ มา จนถึงในยุคปัจจุบันยังขาดความต่อเนื่องเชื่อมโยงในการบริหารงาน มีการคิดรูปแบบในการจัดการศึกษาที่หลากหลาย แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละพื้นที่ได้อย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคมโลกโดยเร็ว และการแข่งขันกับนานาประเทศ รัฐไม่สามารถสร้างคนให้เป็นคนที่มีจิตใจที่ดีได้ มีศักยภาพเพียงพอในการดำรงชีวิตในสังคม และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาอันน่าเป็นห่วงที่เกิดจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุล รวมไปถึงการมุ่งสร้างความสำเร็จทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้บุคคลและสังคมรวมทั้งโครงสร้างและกลไกการบริหารและ

การจัดการต่าง ๆ ไม่สามารถปรับตัวได้ทัน เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุ กับการพัฒนาทางด้านจิตใจ ก่อให้เกิดปัญหานานัปการ โดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชนในวัยเรียน (เจริญ รักตีวานี, 2547, หน้า 10) การศึกษาที่ไม่มีคุณภาพจึงก่อให้เกิดปัญหาที่ร้ายแรงต่อประเทศประกอบกับสถานการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบันมีความวิกฤต ซับซ้อนและรุนแรงขึ้น เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งจึงได้รับการหล่อหลอมจากสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์และ สุ่มเสี่ยง จึงส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ล่อแหลมต่อการกระทำผิดกฎหมาย ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม และมีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐ และสถานศึกษาที่จะต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้น

ซึ่งตามในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 โดยระบุไว้ในมาตรา 39 ว่า กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งงานวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ดังนั้น การบริหารและการจัดการศึกษาในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในฐานะ ผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาอย่างใกล้ชิด อันเป็นพื้นฐานการศึกษาของทุกระดับ การที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง ผู้บริหารจะต้องอาศัยการบริหารงาน ด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องขอบข่ายและภารกิจการบริหาร และการจัดการสถานศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหาร และการจัดการสถานศึกษาไว้ 4 งาน ดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการ ประกอบไปด้วยภาระงาน ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนานวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา 2) การบริหารงานงบประมาณ ประกอบไปด้วยภาระงานดังนี้ การจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้ เงิน และผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารเงิน การบริหารการบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ 3) การบริหารงานบุคคล ประกอบไปด้วย ภาระงานดังนี้ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง และ 4) การบริหารงานทั่วไป ประกอบไปด้วยภาระงานดังนี้ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหาร และพัฒนาองค์กรงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น การจัดระบบการควบคุมในหน่วยงาน การบริหารสาธารณะ งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551, หน้า 9-37)

จากข้อขยายและภารกิจงานทั้ง 4 ฝ่ายที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาซึ่งผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ ประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และร่วมกันรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการอย่างมีคุณภาพ และให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา จะเห็นได้จากมาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษาที่ปรากฏชัดขึ้นเมื่อมีการบริหารงานวิชาการนั้นประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการมีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานในโรงเรียน และจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ โดยวัดได้จากตัวผู้เรียนว่ามีคุณภาพเพียงใด เป็นที่ยอมรับ ชื่นชมของสังคมหรือไม่อย่างไร โรงเรียนจะมีชื่อเสียงหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะแตกต่างจากงานอื่น ๆ ในโรงเรียนที่เป็นงานสนับสนุนและเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับรองจากงานวิชาการ ผู้บริหารและครูจึงควรให้ความสนใจและทุ่มเทให้กับการบริหารงานวิชาการให้มากที่สุด ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงถือได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของงานบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนด้านการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่มีส่วนช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้งานวิชาการนั้นดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป (บุญทิพย์ สุริยวงศ์, 2544, หน้า 38)

ดังนั้น การศึกษาต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ โดยมีสมรรถนะสำคัญด้านต่าง ๆ มีคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงค่านิยมต่าง ๆ เกี่ยวกับเสริมสร้างเสริมสภาพความเท่าเทียมของมนุษยชาติ ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เงื่อนไข

ที่สำคัญที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จะต้องมีการบริหารจัดการที่เน้นประสิทธิผลของการสอนที่มุ่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนอย่างชัดเจน เด่นชัดการจัดการเรียนการสอน โดยเชื่อมโยงผู้เรียนกับบริบทที่เป็นปัญหาต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการคิด ทำให้สามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ที่ต้องแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้น แล้วแสวงหาความรู้เพื่อนำไปลงมือปฏิบัติ จนเกิดผลดีต่อตนเอง ชุมชนและสังคม ผู้สอนควรเลือกจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถสืบเสาะแสวงหาความรู้จนตนเองเกิดความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 78) และการบริหารงานวิชาการนั้น ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนและก่อให้เกิดสมรรถนะสำคัญที่สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีความสุข เพราะสถานศึกษาแต่ละประเภทจะมีมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาโดยพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการและจะสะท้อนให้เห็นถึงผลคุณภาพของบุคคลที่เป็นผลผลิตจากการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาว่าเป็นอย่างไร

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการบริหารงานวิชาการนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความสนใจและความเอาใจใส่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการ กระบวนการเรียนรู้ของครู เทคนิคการสอน การจัดทำสื่อ นวัตกรรม แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด การจัดสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงกับวิชาเอก พร้อมทั้งมีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจังแก่ผู้เรียน โดยมีการพัฒนาในอย่างรอบด้านอย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการบริหารงานวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายและเป็นเกิดการพัฒนางานวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
2. เพื่อศึกษาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีค่าความสัมพันธ์ทางบวก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 164 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน และครูผู้สอนจำนวน 866 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,002 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยการคำนวณจากสูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (sample random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 286 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน และครูผู้สอนจำนวน 246 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาหลักบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยยึดแนวการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดอำนาจหน้าที่ในด้านการบริหารงานวิชาการไว้ 17 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือใน

การพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษ

ส่วนคุณภาพของผู้เรียนยึดแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559ข, หน้า 3-4) ซึ่งประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 4 ระบบการประกัน คุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล ซึ่งสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเพียง 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของ ผู้เรียน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นมาตรฐานที่สอดคล้องกับปัญหาที่ ผู้วิจัยต้องการวิจัยในครั้งนี้

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ หลักบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ประกอบด้วย 17 ด้าน ได้แก่

3.1.1 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา สาระหลักสูตรท้องถิ่น

3.1.2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

3.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

3.1.5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.1.6 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

3.1.7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

3.1.8 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

3.1.9 ด้านการนิเทศการศึกษา

3.1.10 ด้านการแนะแนว

3.1.11 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

3.1.12 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

3.1.13 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

3.1.14 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3.1.15 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

3.1.16 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

3.1.17 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม คือ คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ประกอบด้วย 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

3.2.2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารงานหรือการดำเนินงานกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งประกอบไปด้วย 17 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง สถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยมี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่เชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อให้ได้แนวคิด มุมมองที่หลากหลาย ครอบคลุม และมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง งานที่ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษา ร่วมกันวางแผนโดยเฉพาะการวางแผนด้านวิชาการ และการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีระบบประสพผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนถึงการติดตามและประเมินผล

เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา

ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้และนำไปสู่การปฏิบัติ

ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจวัฒนธรรม การเมืองและการปกครองภายในท้องถิ่น ภายในประเทศ รวมถึงต่างประเทศ โดยมีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดหาคู่มือ จัดการทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครู มีผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มีการประเมินผลการใช้ และนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ด้านที่ 5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู ควบคุม กำกับในการจัดตารางสอนของครูเป็นไปตามความเหมาะสมกับความสามารถของครูและบุคลากร ควรมีการจัดเตรียมการสอนที่ผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ แบบบูรณาการตามความเหมาะสมและหลากหลาย และต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ตลอดจนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ด้านที่ 6 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องกัน เป็นกระบวนการที่จะทำให้ทราบว่าผลการเรียนการสอนนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ควรมีการปรับปรุงในเรื่องใด การวัดเป็นกระบวนการกำหนดจำนวนตัวเลขที่ได้จากการวัด ส่วนการประเมินเป็นการพิจารณาตัดสินหรือสรุปคุณลักษณะของผลการวัดตามที่ตั้งเกณฑ์ประเมินไว้ สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน โดยการนำความรู้ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในระดับที่กำลังศึกษาอยู่มาเทียบโอน ผู้บริหารจะต้องดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการประเมิน โดยร่วมกับครูฝ่ายวิชาการ ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการประเมินผลและการวัดผลให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

ด้านที่ 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ หรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาคุณภาพผู้เรียน การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา การศึกษาวิเคราะห์ โดยเฉพาะกระบวนการวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของผู้เรียน คุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา

ด้านที่ 8 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานที่ ชุมชน ท้องถิ่น จัดทำเอกสาร เผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านที่ 9 ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมและหลากหลายตามบริบทของสถานศึกษาที่มีอยู่เดิม ประเมินผลโดยการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์จากระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มพูนคุณภาพของบทเรียนและผู้เรียน ตลอดจนจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

ด้านที่ 10 ด้านการแนะแนว หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้ถึงความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง รวมไปถึงการช่วยตัดสินใจให้ตนเองกับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมไปถึงหาแนวทางวิธีป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป โดยทางสถานศึกษาจัดบริการให้แก่ผู้เรียนทั้งภายในและนอกห้องเรียน

ด้านที่ 11 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับกับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนาคตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านที่ 12 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง งานที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดขึ้น เพื่อให้บริการแก่ชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ตามควรเหมาะสม

และความต้องการของชุมชน โดยอาศัยหลักการพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อให้กิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้ โดยมีการจัดให้ความรู้เสริมสร้างความคิด และเทคนิคทักษะทางวิชาการ รวมไปถึงให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น

ด้านที่ 13 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น หมายถึง ผู้บริหารและครูจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจกับบุคคลที่อยู่ในเครือข่าย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารของโรงเรียน ที่จะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน โดยมีการประสานขอความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน

ด้านที่ 14 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานการณ์ประกอบการและสถาบันอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

ด้านที่ 15 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง เอกสารที่สำคัญที่ใช้ประกอบการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน และมีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

ด้านที่ 16 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง สื่อการเรียนรู้พื้นฐานสำหรับการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นเรียน โดยผู้บริหาร และครูผู้สอนต้องมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษา และหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความสนใจ ความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยให้เหมาะสม

ด้านที่ 17 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนางานด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ

2. คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดไว้ ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่เป้าหมายของการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้น การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อเรียนจบหลักสูตร โดยมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับ ช่วงวัยในแต่ละระดับการศึกษา ทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอยู่ในสังคมได้ อย่างสันติสุข ซึ่งผู้วิจัยใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในด้านการอ่าน เขียน การสื่อสาร และการคิดด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ คิดอย่างเป็นระบบคาดการณ์ กำหนด เป้าหมายและแนวทางการตัดสินใจได้ แก้ไขปัญหาอย่างมีสติและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี มีจินตนาการ รวมไปถึงความสามารถในการสื่อความคิด ใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในปัจจุบันเรื่องของทักษะการคิดเป็นเรื่องที่จัดว่าสำคัญ อย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้คุณภาพสูง จึงมีการเน้นในเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้ เติบโตขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน เพื่อผู้เรียนมีระดับการเรียนรู้เฉลี่ยตามเกณฑ์ และเป็น พื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและเป็นคนที่มีคุณภาพต่อไป

2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนต้องมีวินัย มีความ รับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความกตัญญูกตเวที เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ เพื่อส่วนรวม มีความภูมิใจในความเป็นไทยตามค่านิยม 12 ประการที่สามารถกระทำได้ทั้ง ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมไปถึงมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ มีสมรรถภาพทางกาย ตามเกณฑ์ มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในสังคม

3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 164 โรงเรียนใน 6 อำเภอ ประกอบด้วย โรงเรียนอำเภอเกาะคา โรงเรียนอำเภอแม่ทะ โรงเรียนอำเภอเสริมงาม โรงเรียนอำเภอสบปราบ โรงเรียนอำเภอเถิน และโรงเรียนอำเภอแม่พริก

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดลำปาง จำนวน 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเกาะคา อำเภอแม่ทะ อำเภอเสริมงาม อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน และอำเภอแม่พริก

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

6. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ทราบถึงสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

2. ผลการวิจัยทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ใช้ผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน พัฒนาการจัดการศึกษาที่เหมาะสมในการส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ
2. คุณภาพของผู้เรียน
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการนั้นถือได้ว่าเป็นงานสำคัญอย่างยิ่งในสถานศึกษาทุกระดับ เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายและหลักการที่กำหนดไว้ด้วยกระบวนการที่ควรเป็นไป โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม สามารถร่วมทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งถือได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหาร โดยมีนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 30) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 15) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนประกอบด้วยงานด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดส่งเสริมด้านวิชาการให้ผู้เรียนมีคุณภาพ รวมทั้งการวัดถึงปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิผล

ชัยวัฒน์ แก้วหล่อ (2551, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การจัดบรรยากาศการเรียน การสอน การจัดอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลการเรียน

สายหยุด ประทีปะ (2552, หน้า 30-31) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ได้ผลดีขึ้น เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร

นัยนา อังคุดรานนท์ (2553, หน้า 34) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน โดยผู้บริหาร สถานศึกษาสามารถส่งเสริม พัฒนา กระตุ้น แนะนำ อำนวยความสะดวก และประสานงานให้ครูร่วมกัน ทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 32) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงาน วิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดีและมีคุณภาพที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

พิมพ์ประพร วงศ์สิริยานุสรณ์ (2556, หน้า 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงาน วิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด สิ่งสำคัญของงานวิชาการ คือ หลักการเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการ กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่จะต้องดำเนินการเป็นด้านๆ

จากแนวคิดนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารงานหรือการดำเนินงานกิจกรรมทุกอย่าง ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพสูงสุด โดยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา เพราะการจัดการศึกษาให้มี มาตรฐานและคุณภาพ ล้วนขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น เนื่องจากงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ก้าวทันโลก สามารถปรับตัวอยู่ได้ในสังคมอย่างมี

ความสุข ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีนักศึกษานักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

เจริญ ภัคดีวานิช (2547, หน้า 36) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนสู่สถานศึกษาอย่างทันที มีแนวทางในการนิเทศติดตามส่งเสริม สนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพ การปฏิรูปหลักสูตรการปฏิรูปการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่ดี วิทยากรท้องถิ่น ส่งเสริมการอ่าน การวิเคราะห์ และสำรวจช่วยเหลือโรงเรียนที่มีปัญหาด้านข้อมูลสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

นิรชน มีสุขโข (2550, หน้า 10) ได้กล่าวว่า งานวิชาการมีความสำคัญสูงสุดจึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับที่จะต้องสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือครูผู้สอนทางด้านวิชาการทุกด้าน งานวิชาการจะดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ครูจะต้องมีความเข้าใจ และมีความสามารถเป็นอย่างดี

ชาลิณี ฉายารัตน์ (2550, หน้า 18) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ จัดเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษาที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) ได้กล่าวไว้ว่า งานด้านวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาส่วนอื่น ๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการไม่ใช่เพียงแต่ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

นภดล จุ้ยเปี่ยม (2553, หน้า 33) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นหน้าที่หลักที่เป็นเสมือนหัวใจของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เป็นตัวบ่งชี้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นคนดีที่สมบูรณ์

โสภานา คณวณิชเพ็ชร (2553, หน้า 22) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญที่สุดของการบริหารสถานศึกษา เพราะงานวิชาการสามารถพัฒนาคนในด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของหน่วยงานทางการศึกษา ดังนั้นการพิจารณาว่าสถาบันได้มีมาตรฐานหรือไม่ จะพิจารณาจากผลงานวิชาการเป็นสำคัญ งานวิชาการจะมีประสิทธิภาพ

เพียงใดขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหาร ซึ่งจะต้องมีความสนใจในการบริหารงานวิชาการมาเป็นอันดับแรก

จากนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดของการบริหารสถานศึกษาทุกระดับ เพราะงานวิชาการนั้นเป็นตัวบ่งชี้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ผู้เรียนมีมาตรฐาน คุณภาพ และประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

ขอบข่ายของการบริหารการศึกษา

งานวิชาการมีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับงานทางวิชาการในด้านการเรียนการสอน ตั้งแต่ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการ การผลิตสื่อการสอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งติดตามผล ตลอดจนการดำเนินกิจการของโรงเรียนต้องเป็นไปตามหลักสูตร จะเห็นได้ว่างานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งมี

นักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2554, หน้า 3) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการไว้ 9 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การบริหารบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารงานวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการ
8. การบริหารข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลทางวิชาการของสถานศึกษา

สุภาวิตา ทองชิง (2548, หน้า 5) ได้กล่าวถึงขอบเขตงานวิชาการไว้ 8 ด้านดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนการเรียนรู้
4. ด้านการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานสถานศึกษา
5. ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 29) ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการไว้ในกฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษา ไว้ 17 ภาระหน้าที่ ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6. การวัดผลและประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

9. การนิเทศการศึกษา

10. การแนะแนว

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มิลเลอร์ (Miller) (อ้างอิงใน อังคณา มาศเมฆ, 2557, หน้า 15) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวิชาการไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. การจัดโปรแกรมเรียน

2. การปฏิบัติตามโปรแกรม

3. การติดตามการเรียนการสอน

4. การจัดบริการการสอน

เซอร์จิโอวานนี และคณะ (Sergiovanni and others) (อ้างอิงใน อังคณา มาศเมฆ, 2557, หน้า 15) ให้ความเห็นว่า งานวิชาการประกอบไปด้วย

1. การตั้งปรัชญาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว
2. การจัดทำโครงการทางการศึกษาต่าง ๆ
3. การจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรและมีการเรียนการสอน
4. การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง
5. การบริหารบุคลากรทางวิชาการ

จากนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการข้างต้น มีความสอดคล้องกัน คือ ครอบคลุมงานวิชาการในทุกด้าน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผล และประเมินผล รวมไปถึงด้านนิเทศ เพื่อให้การบริหารงานคล่องตัว สะดวกต่อการลงมือปฏิบัติ

ดังนั้นผู้วิจัยได้ใช้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงศึกษาธิการ 17 ด้าน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นจะต้องจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในเรื่องเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นโดยดำเนินการให้ฝ่ายต่าง ๆ อาทิเช่นโรงเรียน ผู้ปกครอง ประชาชน ชาวบ้าน รวมไปถึงนักธุรกิจในชุมชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำกรอบหลักสูตร เพื่อให้ได้แนวคิด มุมมองที่หลากหลาย ครอบคลุมเรื่องสำคัญที่ผู้เรียนในท้องถิ่น ควรเรียนรู้ และมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 20) ได้กำหนดให้สถานศึกษามีภาระหน้าที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

1. วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะทำได้

2. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

3. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐาน/รายวิชาหน่วยการเรียนรู้ แผนจัดการเรียนรู้ เพื่อจะทำประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนประเมินผลและปรับปรุง

5. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ

จากแนวทางในการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยมี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อให้ได้แนวคิด มุมมองที่หลากหลาย ครอบคลุม และมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

การวางแผนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของการบริหารที่จะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีระบบและประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนด้านวิชาการนับว่ามีความสำคัญอย่างมากเพราะการวางแผนการดำเนินงานที่ดีจะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องร่วมกับครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาสภาพและปัญหาต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนจนถึงการติดตามและประเมินผลงานด้านวิชาการ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 32) ได้กำหนดให้สถานศึกษามีภาระหน้าที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ ดังนี้

1. วางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแลนิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้อการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน

จากแนวทางในการวางแผนงานด้านวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า งานที่ผู้บริหาร
สถานศึกษาร่วมกับครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษา ร่วมกันวางแผนโดยเฉพาะ
การวางแผนด้านวิชาการ และการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยให้การทำงาน
เป็นไปอย่างมีระบบประสพผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนถึงการติดตามและ
ประเมินผล เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา

ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้
ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญและ
เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็น
กระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 33) ได้กำหนดให้สถานศึกษามีภาระหน้าที่จะต้อง
ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้นตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้
โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง
3. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้
4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้
5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
6. ส่งเสริมการพัฒนาการความเป็นเลิศของนักเรียน และช่วยเหลือนักเรียนพิการ
ด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

จากแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า
การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้
ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย
พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้และนำไปสู่
การปฏิบัติ

ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 วรรคสอง กำหนดให้
สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน

และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากชีวิตจริงของตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตัวเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชน สังคมและประเทศชาติ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การพัฒนาหลักสูตร เป็นภารกิจของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาหลักสูตรเป็นการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิม ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองภายในท้องถิ่นภายในประเทศ และต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย จุดประสงค์ เนื้อหาสาระการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล สำหรับแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรนั้น ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา จัดหาเครื่องมือแนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบริการแก่ครู ร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของวิเคราะห้หาจุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 34-35) ได้กำหนดไว้สถานศึกษา มีภารกิจที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นของตนเองโดยจัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น และทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนสติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก และเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและโลก

2. สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนการสอน และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้ต้นสังกัดทราบ

จากแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นกระบวนการหรือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจวัฒนธรรม การเมืองและการปกครองภายในท้องถิ่น ภายในประเทศ รวมถึงต่างประเทศ โดยมีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดหาคู่มือ จัดการทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครู มีผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มีการประเมินผลการใช้ และนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ด้านที่ 5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของชีวิต การเรียนรู้จะช่วยให้คนเราสามารถปรับตัวให้อยู่รอด ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นคนเราจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต ซึ่งเหตุนี้ทำให้นักการศึกษาให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันและอนาคตย่อมขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ รวมไปถึงการปฏิบัติตนของคนเราด้วย ได้มีนักการศึกษา นักวิชาการและหน่วยงาน ได้กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 10-11) ได้ให้แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีแนวทางการปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

1. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระและหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดย

1.1 วิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาสาระ

1.2 มาตรฐานการเรียนรู้

1.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษ และผู้ที่มีความบกพร่องหรือด้อยโอกาส โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ

สถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง สร้างสถานการณ์ตัวอย่าง

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน

4. ปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม

5. จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

6. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสานความร่วมมือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ

7. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเป็นการนิเทศ ที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา

8. ส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (การวิจัยในชั้นเรียน)

9. ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนา วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายและ ต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

10. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

10.1 จัดกิจกรรมแนะแนวโดย มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึก และจัดทำสื่อ มีการให้คำปรึกษา การแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาตนเอง และมีการให้คำปรึกษาการศึกษาต่อและแนะนำอาชีพ

10.2 จัดกิจกรรมนักเรียนโดย สนับสนุนเกื้อกูลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริม ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เช่น ชมรมทางวิชาการ ส่งเสริมการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด ส่งเสริมการฝึกทำงานที่เป็น ประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม จัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจน จัดทำแผนการจัดกิจกรรม แบบบันทึก รายงานผล

ภารดี อนันต์นาวิ (2555, หน้า 282) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ผีกักกะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

จากแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู ควบคุม กำกับในการจัดตารางสอนของครูเป็นไปตามความเหมาะสมกับความสามารถของครูและบุคลากร ควรมีการจัดเตรียมการสอนที่ผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ แบบบูรณาการตามความเหมาะสมและหลากหลาย และต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ตลอดจนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ด้านที่ 6 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา ได้มีนักการศึกษา นักวิชาการและหน่วยงาน ได้กล่าวถึงการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนไว้หลายทัศนะ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 99-106) ได้ให้ความหมายของการวัด การประเมินผลและการเทียบโอนประสบการณ์ ดังนี้ การวัดผล เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของ หรือบุคคลตามความมุ่งหมาย และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งๆ นั้น เช่น การวัดความสามารถทางสมองด้านต่าง ๆ การวัดคุณสมบัติทางกายภาพ เช่น น้ำหนักขนาดของวัตถุ ผลที่ได้จากการวัดเป็นจำนวนตัวเลข จุดมุ่งหมายของการวัดนั้น เป็นการตรวจสอบการสอนของครูอาจารย์ และการเรียนรู้ของผู้เรียน ในด้านการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ 1. ด้านความรู้ความเข้าใจ (cognitive domain)

2. ด้านทักษะปฏิบัติ (psychomotor domain) และ 3. ด้านเจตคติ (affective domain) การประเมินผล เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริงและผลการกระทำ บางที่ขึ้นอยู่กับการวัดเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไปจะเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ ทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบประกอบการพิจารณา การประเมินผลแต่ละครั้ง จะประกอบด้วย การวัดที่ได้จากกระบวนการต่าง ๆ เกณฑ์การพิจารณา และการตัดสินใจเป็นการชี้ขาด หรือสรุปผล การเปรียบเทียบผลของการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การเทียบโอนประสบการณ์ สถานศึกษา สามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน โดยการนำเอาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ หรือจากการประกอบอาชีพมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในระดับที่กำลังศึกษาอยู่ การพิจารณาเทียบโอนสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา ซึ่งจะให้ข้อมูลที่แสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ

2. พิจารณาจากความรู้ ประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง การทดสอบการสัมภาษณ์

3. พิจารณาจากความสามารถการเทียบโอนผลการเรียน จะเป็นการนำผลการศึกษาจากหลักสูตรหนึ่งไปยังอีกหลักสูตรหนึ่งในระดับเดียวกัน โดยนำผลการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ หรือรายวิชาหรือจำนวนหน่วยกิตการเรียนที่ผ่านการประเมินแล้วมาทดแทน และนับต่อเนืองกับหน่วยการเรียนหรือหน่วยกิตอื่นที่ประสงค์จะเรียน เป็นการเทียบระดับการศึกษาเพื่อจบการศึกษา มี 3 ลักษณะ คือ

3.1 การเทียบวุฒิจากหลักสูตรต่างประเทศเข้าสู่หลักสูตรในประเทศ

3.2 การเทียบระหว่างหลักสูตรหรือเทียบต่าง ๆ รูปแบบ เช่น หลักสูตรการศึกษาในระบบและนอกระบบ กับการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

3.3 การเทียบโอนผลการเรียนรู้ในระดับเดียวกัน หรือต่างรูปแบบกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ช, หน้า 18-21) แบ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

1. การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล

1.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

1.2 พิจารณายกร่างระเบียบประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

- 1.3 ประชาพิจารณ์โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 1.4 เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ
- 1.5 ประกาศใช้ระเบียบ
- 1.6 ปรับปรุง พัฒนา แก้ไขให้เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
2. การกิจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 2.1 การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
 - 2.1.1 ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินและตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชาโดยประเมินตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี)
 - 2.1.2 ดำเนินการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงพื้นฐานของผู้เรียน
 - 2.1.3 ประเมินผลระหว่างเรียน หลังการเรียน และปลายปี เพื่อนำผลไปตัดสินการผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและตัดสินผลการเรียนรายวิชา
 - 2.1.4 เลือกรูปวิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย เน้นการประเมินสภาพจริง ครอบคลุมสาระและเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
 - 2.1.5 ช่อมเสริม ปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และส่งเสริมผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้พัฒนาการประเมินให้พัฒนาสูงสุดเต็มความสามารถ
 - 2.1.6 การตัดสินการผ่านรายวิชาตามเกณฑ์การผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) ที่กำหนด และประเมินให้ระดับผลการเรียนจากคะแนนการประเมินการผ่านผลการเรียนที่คาดหวังทุกข้อร่วมกัน
 - 2.1.7 จัดการเรียนช่อมเสริม และเรียนซ้ำรายวิชาที่ไม่ผ่านการตัดสินผลการเรียน และให้ประชุมพิจารณาให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนทุกรายวิชามีระดับการเรียนเฉลี่ยไม่ถึง “1” ให้เรียนซ้ำชั้น
 - 2.1.8 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินผลการเรียนฯ
 - 2.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.2.1 ครูผู้ควบคุมกิจกรรมเป็นผู้ประเมินและตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายกิจกรรม
 - 2.2.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 2 ด้าน คือ การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยพิจารณาจากจำนวนเวลาเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

2.2.3 ตัดสินผลการปฏิบัติกิจกรรมเป็น 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน โดยผู้ได้รับการตัดสินให้ผ่านจะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 2 ด้าน

2.2.4 ประเมินและตัดสินกิจกรรมการผ่านช่วงชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด (ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน)

2.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.3.2 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

2.3.3 กำหนดแนวการดำเนินการเป็นรายบุคคล โดยประเมินทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.3.4 ดำเนินการประเมินและสรุปผลเป็นรายปี

2.3.5 การประเมินให้ผู้เรียนทราบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

2.3.6 ประเมินผ่านช่วงชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.4 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

2.4.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการกำหนดมาตรฐานเกณฑ์แนวทางการประเมินและการซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผลช่วงชั้น

2.4.2 ประกาศแนวทางและวิธีการประเมิน

2.4.3 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน

2.4.4 ดำเนินการประเมินปลายปีและประเมินผ่านช่วงชั้น

2.4.5 ผู้บริหารอนุมัติผลการประเมิน

2.5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

2.5.1 เตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะรับการประเมิน

2.5.2 เตรียมตัวบุคลากร สถานที และอำนวยความสะดวกในการรับการประเมิน

2.5.3 สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และความสำคัญแก่ครูและผู้เรียน

2.5.4 นำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล

3.1 เข้ารับการอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ

3.2 จัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง (มาตรฐานชั้นปี) สารระการการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพผู้เรียน

3.3 นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือ และใช้เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผล

3.4 พัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

4. งานทะเบียน

4.1 ดำเนินการลงทะเบียนกรอกข้อมูลประวัติของนักเรียนในทะเบียนตามระเบียบ

4.2 ออกเลขประจำตัวให้กับนักเรียนใหม่ทุกคน

4.3 รับมอบตัวนักเรียนและดำเนินงานเรื่องการย้ายเข้าและย้ายออกของนักเรียนในช่วงระหว่างปีการศึกษา

4.4 สํารวจรายชื่อนักเรียนทุกระดับชั้น และจัดทำรายชื่อให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

4.5 การจัดทำรายงานข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน

4.6 ประสานงานกับกลุ่มที่ดูแลนักเรียนเพื่อแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายชื่อ/จำนวนนักเรียน

4.7 ดำเนินการด้านการย้าย ลาออก การเปลี่ยนแปลงทะเบียนนักเรียน

4.8 งานเกี่ยวกับการจัดทำขออนุมัติ และรายงานผลการเรียนของนักเรียน

4.9 งานเกี่ยวข้องกับการจัดทำ และบริการเอกสาร หลักฐานทางการเรียนของนักเรียน เช่น รบ. ต่าง ๆ หลักฐานผลการเรียน ประกาศนียบัตร รวมทั้งหนังสือรับรองผลการเรียนทุกประเภท

4.10 ตรวจสอบความผูกพันของนักเรียนต่อฝ่ายหมวดงานอื่น ๆ ก่อนออกหลักฐานทางการเรียนให้นักเรียน

4.11 งานเก็บรักษาและรวบรวมสถิติข้อมูลผลการเรียนของนักเรียน รวมทั้งเผยแพร่และรายงานผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.12 เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับโปรแกรม OBEC

4.13 งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5. การเทียบโอนผลการเรียน

5.1 ประสานการจัดการวัดผลประเมินผลระดับสถานศึกษา

5.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำมาตรฐาน กรอบและเกณฑ์การประเมิน เพื่อการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา

5.1.2 จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลสร้างเครื่องมือแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการดำเนินการเทียบโอน

5.1.3 จัดและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน

5.1.4 ประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียน

5.2 เทียบโอนผลการเรียนจากการย้ายที่เรียนจากสถานประกอบการจากพื้นฐานการประกอบอาชีพ

5.2.1 พิจารณาหลักฐานการศึกษาแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียน

5.2.2 พิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง โดยการทดสอบ

5.2.3 จัดทำทะเบียนขอเทียบโอน ระเบียบผลการเรียน และออกหลักฐานการเรียน/การเทียบโอน

6. การตัดสินและอนุมัติผลการเรียนผ่านช่วงชั้น

6.1 นายทะเบียนของสถานศึกษาตรวจสอบข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การจบช่วงชั้นของสถานศึกษา

6.2 จัดทำบัญชีรายชื่อผู้เรียนที่จบช่วงชั้นพร้อมตรวจทานความถูกต้องไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดใด ๆ ทั้งสิ้น

6.3 เสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เพื่อให้เห็นชอบ

6.4 ผู้บริหารสถานศึกษาออกคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดทำเอกสารรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3) ประกอบด้วย ผู้เขียน ผู้ทวน ผู้ตรวจและมีนายทะเบียนเป็นหัวหน้า

6.5 ผู้บริหารอนุมัติผลการเรียน โดยลงนามในเอกสารรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

6.6 จัดส่งเอกสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. หลักฐานแสดงผลการจบการศึกษา มีเอกสารประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

7.1 ระเบียบแสดงผลการเรียน (ปพ.1)

7.2 หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ปพ.2)

7.3 แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.3)

7.4 แบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ปพ.4)

7.5 เอกสารบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5)

7.6 เอกสารรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล (ปพ.6)

7.7 ไปรับรองผลการศึกษา (ปพ.7)

7.8 เอกสารระเบียบนสะสม (ปพ.8)

7.9 สมุดบันทึกผลการเรียนรู้ (ปพ.9)

ภาคี อนันต์นาวิ (2555, หน้า 283) มีแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน
4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

จากแนวทางในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน เป็นกระบวนการที่จะทำให้ทราบว่าการเรียนการสอนนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ควรมีการปรับปรุงในเรื่องใด การวัดเป็นกระบวนการกำหนดจำนวนตัวเลขที่ได้จากการวัด ส่วนการประเมินเป็นการพิจารณาตัดสิน หรือสรุปคุณลักษณะของผลการวัดตามที่ตั้งเกณฑ์ประเมินไว้ สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน โดยการนำความรู้ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในระดับที่กำลังศึกษาอยู่มาเทียบโอน ผู้บริหารจะต้องดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการประเมิน โดยร่วมกับครูฝ่ายวิชาการ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการประเมินผลและการวัดผลให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร วัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง

ด้านที่ 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการทำงานเชิงระบบที่กระตุ้นนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นด้วยความอยากรู้และคิดค้นกลวิธีในการหาคำตอบ แล้วสรุปอย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือ วิจัยเป็นการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้

ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่น ได้มีนักการศึกษา นักวิชาการและหน่วยงาน ได้กล่าวถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ (2545, หน้า คำนำ) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่าง การที่จะพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย ให้นำการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตาม มาตรฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษานั้น จะมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นและชุมชน การวิจัยจะมีส่วนร่วมในการหาจุดที่เป็นปัญหา หรือจุดที่ต้องการพัฒนาให้ระบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สอดคล้องกับความแตกต่างของเด็กและเยาวชนที่เป็นผลผลิตจากการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตาม มาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะถือว่าการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุด ในปัจจุบัน ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาพัฒนาคุณภาพการศึกษาเช่นเดียวกับนานาประเทศ ในระดับสากล

วิโรจน์ สารรัตน์ (2548, หน้า 388) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่าง ใ้ว่าการวิจัยถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในการปฏิบัติการสอนของครู ในชั้นเรียน การวิจัยมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ งานวิจัยเป็นงานที่ทำหาย ชวนให้คิดอยากลองทำ อยากติดตาม ครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียนจะเกิด ความกระตือรือร้นใคร่รู้ใคร่เห็น ในบางครั้งต้องใช้เวลาพอสมควรเพราะเป็นงานที่ละเอียดถี่ถ้วนต้องมีความรู้พื้นฐานทางการวิจัย ซึ่งจะช่วยให้เป็นผู้ที่มีทัศนคติต่อการวิจัยและเห็นด้วยกับการนำการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะการวิจัยจะเข้ามามีส่วนร่วมในการหา คำตอบว่า ได้เกิดปัญหาหรือข้อบกพร่องอะไรบ้างในโครงสร้างระบบการจัดการเรียนการสอน ทั้งในด้านปัจจัยกระบวนการ และผลผลิต เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงสร้างระบบการจัดการ เรียนรู้ อาจเกิดที่ระดับกระบวนการ ได้แก่ วิธีสอน เทคนิค การเรียนรู้ ทักษะของครู และการวางแผนการเรียนรู้อะไรและผลผลิต เช่น ความประพฤติกหรือพฤติกรรมของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาบุคลิกภาพ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษาคาดหวัง

รุ่งชัชดาพร เวระชาติ (2550, หน้า 112-118) กล่าวว่า การวิจัย คือ กระบวนการที่เป็น ระบบน่าเชื่อถือ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ ต่าง ๆ ที่ตนสนใจ การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็นในกรณี ที่ผู้สอน พบว่ากระบวนการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ที่กำลังดำเนินการอยู่มีปัญหา หรือมีความ จำเป็นต้องการพัฒนาอย่างเร่งด่วน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 18-21) มีแนวทางการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

1. ศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และการนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้
3. ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและผลงานวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพนักเรียนในความรับผิดชอบ
5. สร้างเครือข่ายในการศึกษา วิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และส่วนกลาง
6. วิจัย ประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ภารตี อนันต์นาวิ (2555, หน้า 283) แนวทางการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้
3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

จากแนวทางในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการศึกษา วิเคราะห์ หรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาคุณภาพผู้เรียน การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ถือเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา การศึกษาวิเคราะห์ โดยเฉพาะกระบวนการวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของผู้เรียน คุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา

ด้านที่ 8 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณ ใกล้เคียง จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งใน และนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ได้มีนักการศึกษา นักวิชาการ และหน่วยงาน ได้ กล่าวถึงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไว้ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 134-135) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้และสาระที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นไปที่การจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องพัฒนา แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งประสานจัดการ เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ภายในและนอกโรงเรียนด้วย สถานศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งใน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาบริเวณใกล้เคียง
3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสาน ความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่ จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัด กระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 32-33) มีแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทั้งในและนอกสถานศึกษา ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนสังกัด
2. จัดทำเอกสาร รวบรวม เผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคลากร ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาบริเวณใกล้เคียง
3. มีส่วนร่วมในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาให้เกิด องค์ความรู้

4. ประสานความร่วมมือ วางแผนกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานที่จัดการศึกษาโดยส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ที่แต่ละแหล่งมี เพื่อใช้ประโยชน์ให้เกิด การเรียนรู้ร่วมกัน

5. มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้เพื่อนครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมถึงภูมิปัญญา ท้องถิ่น

การดี อนันต์นาวิ (2555, หน้า 284) ได้มีแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งใน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสาน ความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัด การศึกษาในการจัดการส่งเสริม พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัด กระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการ พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทั้งในสถานที่ ชุมชน ท้องถิ่น จัดทำเอกสาร เผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้ง พัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดย ครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านที่ 9 ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวกับการแนะนำการให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ช่วยสนับสนุนประสานงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึง เป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และหน่วยงานได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2554, หน้า 59) ให้แนวคิดไว้ว่า การนิเทศเป็นการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นการพัฒนา

บุคลากรรูปแบบหนึ่ง ที่อาจให้ผลเร็วกว่า โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำงานอยู่ร่วมกัน และผู้นิเทศในเรื่องหนึ่งอาจเป็นผู้รับการนิเทศในเรื่องอื่นได้ ในทำนองเดียวกันผู้รับการนิเทศก็อาจกลับไปเป็นผู้นิเทศในเรื่องที่ตนเอง มีความสามารถสูงได้ จึงเป็นการรวมพลังกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีกว่า การให้แต่ละคน ปฏิบัติงานในลักษณะต่างคนต่างทำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 39-40) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการ ช่วยพัฒนางานวิชาการเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา การจัดการศึกษาใน ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และวิธีการดำเนินการสอน การนิเทศเป็นเครื่องมืออย่าง หนึ่งที่ผู้บริหารใช้พัฒนางานวิชาการของโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ สถานศึกษา มีภาระหน้าที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน เป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของแต่ละบุคคลให้มี คุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นใน ปฏิบัติงานที่ถูกต้องก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและครู

2. จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องอย่างเป็นระบบและ กระบวนการ

3. จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศศึกษาของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 142-143) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของ บทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 33-34) มีแนวทางการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา มีดังนี้

1. ศึกษากระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

- 1.1 ร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

- 1.2 ร่วมวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสม กับสถานศึกษา

- 1.3 จัดทำเครื่องมือนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน

2. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย

- 2.1 สร้างความตระหนักความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง
 - 2.2 กำหนดปฏิทินการนิเทศ
 - 2.3 ดำเนินการตามแผนนิเทศ
 3. ประเมินผลระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 3.1 ตั้งคณะกรรมการประเมินผลการนิเทศ
 - 3.2 จัดทำเครื่องมือประเมินผลการนิเทศ
 - 3.3 ประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง
 4. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา
 - 4.1 ขอความร่วมมือเป็นวิทยากร พัฒนาผู้นิเทศเกี่ยวกับความรู้และทักษะการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนและการสร้างเครื่องมือนิเทศ
 - 4.2 ขอความร่วมมือประเมินระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
 5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 5.1 รวบรวมข้อมูลสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาดีเด่น
 - 5.2 ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาดีเด่น
 - 5.3 พัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระและผู้บริหารแบบกัลยาณมิตรหรือระหว่างครูผู้สอน ศึกษาศานการณโลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเชื่อมโยงกับองค์ความรู้และประสบการณ์เดิม
 - 5.4 ปรับปรุง พัฒนาองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องจนเกิดผลดีต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้
 - 5.5 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครู กลุ่มสาระ สถานศึกษาหรือสถาบันอื่น ๆ
- ภารดี อนันต์นาวิ (2555, หน้า 284) แนวทางการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีดังนี้
1. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา
 2. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา
 3. ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

4. ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา

5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

จากแนวทางในการนิเทศการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีหมายถึง การจัดระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมและหลากหลายตามบริบทของสถานศึกษาที่มีอยู่เดิม ประเมินผลโดยการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์จากระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มพูนคุณภาพของบทเรียนและผู้เรียน ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

ด้านที่ 10 ด้านการแนะแนว

การแนะแนวการศึกษาเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งในการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิกวาระทางอารมณ์ในการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ครูผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาในด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ ซึ่งได้มีนักวิชาการ และนักการศึกษาได้กล่าวถึงการแนะแนวไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 207) ได้กล่าวว่า การแนะแนวการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเองรู้จักสภาพแวดล้อมรอบตัวเพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างถูกต้องและมีความสุขและการส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคนทุก ๆ ด้าน

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 151) ได้กล่าวว่า การแนะแนวการศึกษาเป็นกิจกรรม กระบวนการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่ผู้เรียนทั้งภายในและนอกห้องเรียน โดยการชี้แนะ ช่วยเหลือให้สามารถเข้ากับสิ่งแวดล้อม สังคมได้อย่างมีความสุข

กัญญา สุวรรณแสง (2542, หน้า 8) ได้กล่าวว่า การแนะแนวการศึกษาเป็นกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกของการศึกษาโอกาสที่จะได้รับทราบถึงแนวทาง หรือแนวโน้มทางการศึกษา โอกาสทางการศึกษาในอนาคตความต่อเนื่องของการอาชีพ เป็นผลมาจากการเลือกแนวทางการศึกษาได้เหมาะสมกับความถนัด และ

ความสามารถทางสติปัญญาของตน ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันความล้มเหลวหรือข้อผิดพลาดในการวางแผนทางและจุดประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาในอนาคต

ประเด็นนี้ อูปรมย์ (2553, หน้า 40-41) ได้กล่าวว่า การแนะแนวมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ดังนี้

1. การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลแล้วผู้ที่เกี่ยวข้องรู้ถึงความสามารถ ความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคลซึ่งมีอยู่ต่างกัน
2. กระบวนการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลมีข้อมูลและแนวทางในการตัดสินใจได้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพและการดำรงตนในสังคมของตน
3. กระบวนการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลสามารถช่วยตนเองได้ในเรื่องการพัฒนาคนให้เต็มศักยภาพการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและการหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของตนเอง

จากแนวทางในการแนะแนวการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การแนะแนวการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้ถึงความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง รวมไปถึงการช่วยตัดสินใจให้ตนเองกับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมไปถึงหาแนวทางวิธีป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป โดยทางสถานศึกษาจัดบริการให้แก่ผู้เรียนทั้งภายในและนอกห้องเรียน

ด้านที่ 11 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จ ของเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จ ของเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ผลการประเมินคุณภาพภายในจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการสะท้อนให้เห็นคุณภาพการจัดการศึกษาตามสถานศึกษาได้กำหนดไว้ ถ้าผลการประเมินอยู่ในระดับดี ก็แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง หากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพศึกษานำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเป้าหมายหลัก และเป็นเครื่องมือในการพัฒนา มั่นใจได้ว่าผลการพัฒนาการศึกษาของชาติในอนาคตต้องได้รับการยกระดับคุณภาพที่สูงขึ้น อันนำไปสู่การยอมรับในระดับชาติและระดับสากลว่ามีความสามารถในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

ที่ทัดเทียมกัน ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา และหน่วยงานได้กล่าวถึงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 191) กล่าวว่า สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการบริหารสถานศึกษา โดยมีกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ตามแนวคิดของหลักการบริหารครบวงจร PDCA คือ การร่วมกันวางแผนการปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุง นอกจากนี้สถานศึกษาต้องทำการประเมินตนเอง และจัดทำรายงานการประเมินตนเองทุกปี เพื่อเสนอต่อต้นสังกัด เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพภายนอกทุก 5 ปี ซึ่งต้องกระทำให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2559ก, หน้า 35-36) มีแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพ ดังนี้

1. จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนี้
 - 1.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
 - 1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
 - 1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี
 - 1.4 การดำเนินงานตามแผน
 - 1.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาประจำปี
 - 1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา
 - 1.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
 - 1.8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรยึดหลักการการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สพท. และ สพฐ. (สวก.) เป็นต้น
2. จัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยมีอำนาจและหน้าที่ มีดังนี้

- 3.1 กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
- 3.2 กำกับ ติดตาม ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 3.3 เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (รายงานประจำปี) ทั้งนี้ให้กำหนดอำนาจและหน้าที่ไว้ในคำสั่งแต่งตั้งพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้รับทราบอย่างทั่วถึง
4. สร้างความตระหนัก เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. บุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมจัดทำแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อการยอมรับและยึดถือปฏิบัติร่วมกัน
6. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมภารกิจ และสามารถแสดงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างพอเพียง ถูกต้องชัดเจน เป็นปัจจุบัน และสามารถจัดเก็บเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสะดวกรวดเร็ว
7. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือการศึกษาปฐมวัย และสามารถเพิ่มเติมเฉพาะในส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้
8. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ โดยควรคำนึงและครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้
 - 8.1 เป็นแผนที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
 - 8.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต และสภาพความสำเร็จของการพัฒนา เช่น ผลสัมฤทธิ์ในวิชาการหลัก คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น ซึ่งกำหนดได้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม
 - 8.3 กำหนดวิธีการดำเนินงาน/กลยุทธ์ที่มีหลักวิชา ผลวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ และสามารถนำไปสู่เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ได้
 - 8.4 กำหนดแหล่ง/หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและเกี่ยวข้องในแต่ละด้าน
 - 8.5 กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบ และการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนไว้ให้ชัดเจน
 - 8.6 กำหนดแผนการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

9. จัดทำแผนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานผลการดำเนินงานตามแผน

10. ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ/แผนกลยุทธ์

11. ดำเนินการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ/แผนกลยุทธ์

12. ประเมินผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าของการพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

13. จัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี (รายงานประจำปี) เสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 15-16) ได้ให้แนวทางในการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา

2. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีระบบการประกันคุณภาพในระดับหน่วยงานภายในสถานศึกษา

3. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลของการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4. ปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (2559, หน้า 10-11) ได้ยึดหลักการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ (decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินการ ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน

ส่งเสริมและติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป้าหมาย (goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนาพร้อมกัน และเพื่อการติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดพร้อมกันไว้หรือไม่

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 15-32) ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 14 กำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการต่อไปนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2559ก, หน้า 37) ได้ให้แนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ 7 ประการ คือ

1. จัดระบบโครงสร้าง ให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
3. วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
4. ดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา

6. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพ การศึกษาในการประเมินการศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ภาคี อนันต์นาวิ (2555, หน้า 285) กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. จัดระบบโครงสร้างองค์การ ให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

2. กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

3. วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้ บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

4. ดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา

6. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพ การศึกษาในการประเมินการศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จากแนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เป็นการ จัดระบบโครงสร้างองค์การให้รองรับกับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนา

ตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านที่ 12 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ธีระ รุณเจริญ (2549, หน้า 12) ได้ศึกษาวิจัยเจาะลึกและเชิงสำรวจเรื่องสภาพการรองรับการกระจายอำนาจ พบว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และการให้การศึกษาอบรมแก่ผู้ปกครองและประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการ นักการศึกษา และหน่วยงานได้กล่าวถึงการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ก, หน้า 5) ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551 เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการกระตุ้นส่งเสริมให้ประชาชนมีความพร้อม และสนใจร่วมจัดการศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องคิดหายุทธศาสตร์ในการดำเนินการ

รุ่ง แก้วแดง (2549, หน้า 184-190) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมงานด้านวิชาการกับชุมชน ในฐานะที่โรงเรียนเป็นแหล่งกำหนดมรดกทางวัฒนธรรมและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งจะมีผลกระทบไปสู่ครอบครัว ชุมชน และสังคม โรงเรียนควรมีการให้บริการทางด้านวิชาการ และส่งเสริมความรู้แก่ชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชน และโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกัน กล่าวคือการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ทุกฝ่ายมีอิสระในการปฏิบัติตามภารกิจ และบทบาทของตนเองเหมือนกับคอมพิวเตอร์ทุกตัวที่สามารถทำงานอย่างอิสระ และในขนาดเดียวกันก็เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ได้ การบริหารในลักษณะเครือข่ายจึงเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ และสอดคล้องกับพรบ.การศึกษาแห่งชาติ คือ คุรุภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามมาตรา 25 ระบุว่า คุรุภูมิปัญญาท้องถิ่นก็เป็นเครือข่ายที่สำคัญสิ่งหนึ่งที่สถานศึกษาต้องยกย่อง เชิดชู ผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาไทยที่อยู่ในชุมชน และจัดระบบเครือข่ายในการจัดการเรียนการสอนร่วมกันจึงนำไปสู่การเรียนรู้เรื่องสภาพชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นประสบความสำเร็จ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 25-26) ได้กล่าวไว้

1. ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเองได้เรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ มีความสุขในการเรียนรู้และรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ เมื่อประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยให้ผู้เรียนมีความสุข ผู้สอนก็มีความสุขได้เรียนรู้ในการพัฒนาเป็นครูมืออาชีพ

3. ผู้ปกครองรู้และเข้าใจความถนัด ความสนใจ ความสามารถ และศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความเข้าใจบทบาทของคนในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนมีความรู้ที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียน

4. ผู้บริหารได้พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นโรงเรียนที่แท้จริง และได้ใช้กระบวนการบริหารที่นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วม

5. ชุมชนและสังคมส่วนร่วมได้พลเมืองที่มีคุณภาพศักยภาพและมีสำนึกรับผิดชอบต่อการพัฒนาชุมชนสังคมและประเทศชาติ

6. องค์กรอื่น ๆ ได้มีส่วนช่วยประเทศในการพัฒนาบุคคลที่จะเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศต่อไป

กุสตาโว (Gustavo) (2008, p. 4) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นโดยปกติทั่วไปเป็นที่เข้าใจกันว่า หมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบในบางสิ่งบางอย่าง แต่ต่อมาความหมายของการมีส่วนร่วมมีความชัดเจนและลึกซึ้งไปกว่าเพียงการมีส่วนร่วมรับผิดชอบเมื่อการมีส่วนร่วมนี้เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

จากแนวทางในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการเป็นงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดขึ้น เพื่อให้บริการแก่ชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ตามควรเหมาะสม และความต้องการของชุมชน โดยอาศัยหลักการพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อให้กิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้ โดยมีการจัดให้ความรู้เสริมสร้างความคิดและเทคนิคทักษะทางวิชาการ รวมไปถึงให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน และท้องถิ่น

ด้านที่ 13 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น

อำพร สุนทรธรรม (2545 , หน้า 35) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในงานวิชาการนั้นจะเป็นแนวทางให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาโดยมีแนวทาง คือ การร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมปฏิบัติ การร่วมประเมินผล และการร่วมรับผลประโยชน์ ในงานวิชาการด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านงานพัสดุ ประกอบไปด้วยหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านงานห้องสมุด ด้านงานนิเทศภายใน และด้านงานการอบรมทางวิชาการ

ศิริกาญจน์ โกสุม (2551 , หน้า 45) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน เพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสิ่งสำคัญที่สุดที่จะเป็นสิ่งกำหนดกระบวนการและแบบแผนของการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด คือ การกำหนดเป้าหมายและความหมายของการมีส่วนร่วมที่ตรงกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในชุมชน คือ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน คณะครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

โคเฮน และอัฟฮอฟท์ (Cohen and Uphoff) (2001, p. 223) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมที่สำคัญด้านหนึ่ง คือ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการตัดสินใจในการให้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2551, หน้า 56) ได้มีแนวการบริหารที่สำคัญมากเรื่องหนึ่ง คือ การเปลี่ยนรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาจากเดิมที่โรงเรียนจัดการศึกษาแต่เพียงลำพัง เป็นเปิดโอกาสให้องค์กรต่าง ๆ ที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลให้โครงสร้างการจัดองค์กรของโรงเรียนต้องเปลี่ยนแปลงจากองค์กรเดิมที่มีสายการบังคับบัญชาไปสู่การจัดองค์กรแบบเครือข่าย ซึ่งเป็นองค์กรรูปแบบใหม่และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคตที่จะสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และเจตนาธรรม์ และรวมถึงกระบวนการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะส่วนที่ว่าด้วยการปฏิรูประบบบริหารการจัดการศึกษาควรจะมีอย่างน้อยที่สุด 6 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 เครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ

รูปแบบที่ 2 เครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่งหรือหลายหลายแห่งกับภาคส่วนอื่นที่ระบุไว้ในวรรคแรกตามมาตรา 36

รูปแบบที่ 3 เครือข่ายสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบที่ 4 เครือข่ายสถานศึกษาของรัฐจากสถานศึกษาเอกชน

รูปแบบที่ 5 เครือข่ายสถานศึกษาของรัฐกับเอกชนและภาคอื่น ๆ ที่ระบุไว้ในรูปแบบที่ 2 และ 3

รูปแบบที่ 6 เครือข่ายที่เกิดจากการริเริ่มระหว่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของรัฐและเอกชน หรือระหว่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเหล่านั้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่น ๆ

ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ธเนศ ปานอุทัย (2556, หน้า 84) จากการทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำ และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนสูงอยู่ใน ระดับปานกลาง

จากแนวทางในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่นข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจกับบุคคลที่อยู่ในเครือข่าย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารของโรงเรียน ที่จะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน โดยมีการประสานขอความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งที่จัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาชั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน

ด้านที่ 14 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานการณ์ประกอบการและสถาบันอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กร

ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ๆ จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น เป็นต้น

ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่ม ความพร้อมให้กับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกันจัดการ ศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ ผู้เรียน ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้าน วิชาการตามความ เหมาะสมและจำเป็น

จากแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานการณ์ประกอบการและสถาบันอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการศึกษาอบรมมี การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ พัฒนา ชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

ด้านที่ 15 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเป็นเอกสารสำคัญที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่สถานศึกษาต้องพิจารณาจัดทำขึ้นเช่นเอกสารแสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในรายวิชาต่าง ๆ และแบบแสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 49-50) ได้กำหนดให้สถานศึกษามีภาระหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน
2. จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน
3. ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง
4. นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ
5. ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

จากแนวทางในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเป็นเอกสารสำคัญที่ใช้ประกอบการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน และมีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

ด้านที่ 16 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

หนังสือแบบเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้พื้นฐานสำหรับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน รัฐบาลได้สนับสนุนงบประมาณให้สถานศึกษาจัดซื้อหนังสือตามนโยบายการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาพื้นฐาน โดยกำหนดลักษณะของหนังสือที่ใช้ในระดับก่อนประถมศึกษาให้ใช้หนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องตามหลักสูตรปฐมวัย สอดคล้องกับหลักการจัดการประสบการณ์การศึกษาปฐมวัย เหมาะสมกับวัยความสนใจความสามารถและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เหมาะสมกับ

สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นคุณลักษณะของหนังสือที่ควรคำนึงถึง ได้แก่ ด้านรูปเล่ม ปกมีความสวยงามน่าสนใจ ขนาดรูปเล่มมีลักษณะดูใจ ออกแบบรูปภาพอย่างเรียบง่าย ไม่ทำให้เกิดความหวาดกลัวได้ มีช่องพักสายตา ขนาดตัวหนังสือเหมาะสม ส่วนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาใช้หนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐาน/รายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ แบบฝึกทักษะในรายวิชา พื้นฐาน 3 กลุ่มสาระ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และ ภาษาต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 50) ได้กำหนดให้สถานศึกษามีภาระหน้าที่ จะต้องนำมีการเกี่ยวกับการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอน
3. ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงานความรู้ เพื่อประกอบการเรียนการสอน

จากแนวทางในการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าหนังสือแบบเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้พื้นฐานสำหรับการจัดการเรียนการสอนในทุกๆระดับชั้นเรียน ผู้บริหาร และครูผู้สอนต้องมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา และหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความสนใจ ความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยให้เหมาะสม

ด้านที่ 17 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทและความสำคัญต่อการจัดการศึกษา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ การศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและของสังคมอยู่ตลอดเวลา ได้มีนักการศึกษา นักวิชาการ และหน่วยงาน ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ทิตนา แชมมณี (2551, หน้า 418) ให้ความหมายของนวัตกรรมว่า หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้นมาใหม่ ได้แก่ แนวคิด แนวทาง ระบบ รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อเทคนิคต่าง ๆ

ที่เกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งได้รับการคิดค้นและจัดทำขึ้นใหม่เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา

จันทราณี สงวนนาม (2549, หน้า 147) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนรู้ว่า ผู้บริหารจะต้องจัดให้สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอน เพราะสื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูและผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น สิ่งที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน เช่น เอกสาร หลักสูตร คู่มือครู บันทึกการสอน นอกจากนี้แหล่งการเรียนรู้ทุกรูปแบบ เครือข่ายการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง สื่อการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามกระบวนการต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 51) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้ สื่อการสอนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเกิดการเรียนรู้ในบทเรียนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สถานศึกษามีภาระหน้าที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่อง การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา
2. พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่อง เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
3. พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นโดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
4. พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน
5. นิเทศติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, หน้า 112-118) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้ สื่อ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ก็ตามที่เป็นตัวกลางระหว่างแหล่งกำเนิดของสารกับผู้รับสารเป็นสิ่งที่นำพาสารจากแหล่งกำเนิดไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดผลใด ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การระดมสรรพความรู้ที่มีเหตุผล มาประยุกต์ให้เป็นระบบใหม่ และสามารถนำมาใช้

ปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริงในการแก้ปัญหาให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 32) มีแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สำหรับเด็กปกติและเด็กพิการเรียนร่วม

2. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ

3. เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการ จากคณะกรรมการของสถานศึกษา คณะกรรมการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยดำเนินการคัดเลือกในรูปของคณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ

4. ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อเพื่อการศึกษา สามารถเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในสถานศึกษา

6. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการกับสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ

7. ประเมินผลการผลิต จัดหา พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8. เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครูสถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

การตี อนันต์นาวิ (2555, หน้า 283) มีแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ ความเป็นจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ

2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน
 3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ
 4. ประสานความร่วมมือในการผลิต พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุคใหม่ องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ
 5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- จากแนวทางในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนางานด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนา และการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุคใหม่ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ

คุณภาพของผู้เรียน

ความหมายของคุณภาพผู้เรียน

กระทรวงศึกษากำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ที่ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพในปี 2561 โดยมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและการจัดการศึกษา และยังได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไว้ 4 ประการ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่มีนักการศึกษา นักวิชาการ และหน่วยงานได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 1-8) ได้กำหนดไว้มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนไว้มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพ และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

กฤษณี พิภุสแกม (2551, หน้า 16) ได้ให้ความหมายว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย

1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
2. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
3. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์
5. ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
6. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
7. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548, หน้า 34) ได้กำหนดมาตรฐานผู้เรียนไว้ 7 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีความสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีศักยภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริต

กระทรวงศึกษา (2551ข, หน้า 9) กำหนดคุณภาพผู้เรียน คือ คุณภาพในตัวผู้เรียนที่มีความครอบคลุมในด้านความสามารถและทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

1. ด้านความสามารถและทักษะ

ป.1-3 อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะการคิดพื้นฐาน ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ป.4-6 อ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง มีทักษะการคิดพื้นฐาน ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ม.1-3 แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการคิดขั้นสูง ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ม.4-6 แสวงหาความรู้เพื่อการแก้ปัญหา ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

2. ด้านคุณลักษณะ

2.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2.2 ซื่อสัตย์สุจริต

2.3 มีวินัย

2.4 ใฝ่เรียนรู้

2.5 อยู่อย่างพอเพียง

2.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

2.7 รักความเป็นไทย

2.8 มีจิตสาธารณะ

มลชล ถาวรยิ่ง (2554, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาผลตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 8 ด้านคือ

1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
2. ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
3. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์
5. ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
6. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
7. ผู้เรียนมีสุขนิสัยสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
8. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 3-4) ได้ระบุมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีการลงนามในประกาศกระทรวงศึกษาธิการนั้น ซึ่งกำหนดไว้ 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 4 ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

จากแนวคิดนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติที่มีเป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อเรียนจบหลักสูตร โดยมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับช่วงวัยในแต่ละระดับการศึกษา ทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย และสุขภาพจิต สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรม และจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดไว้ 4 มาตรฐาน ซึ่งสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเพียง 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพ การศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป และ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้เสนอให้ชะลอการประเมินทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และทราบแนวทางการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันนั้น สพฐ. ได้ดำเนินการปรับและพัฒนามาตรฐานดังกล่าวโดยสอดคล้องตามนโยบายของรัฐ จุดเน้นของ การปฏิรูปการศึกษา และสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีแนวคิดว่ามาตรฐานที่กำหนด ต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุได้ ประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรม กระชับ สามารถสะท้อน คุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง เน้นการประเมินสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบ การประเมินเพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล และลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษา ชั้นพื้นฐานทุกสังกัด

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2559ข, หน้า 3-4) ได้กล่าวไว้ว่า

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของ แต่ละระดับชั้น
- 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและแก้ปัญหา
- 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร
- 4) ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตร
- 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ
- 6) ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงาน หรือการทำงาน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมาย และวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- 2) ความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย
- 3) ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลาย

4) สุขภาวะทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม

กุลฑรี พิภุลแกม (2551, หน้า 39) ที่ระบุไว้ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบ และมีความคิดรวบยอด
2. ผู้เรียนสามารถประเมินค่า ความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูกต้อง ระบุสาเหตุ ค้นหาคำตอบได้ เลือกวิธี และมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติ มีความถูกต้องตามความเหมาะสม

3. ผู้เรียนมีความคิดดีริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์ และกำหนดเป้าหมายได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2555, หน้า 17-20) กำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และคิดได้ตลอดแนว มีการจัดระเบียบความคิด ใช้เหตุและผลในการอ้างอิงแนวคิด สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู สื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเองนำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ กำหนดเป้าหมายคาดการณ์ และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ

กุลฑรี พิภุลแกม (2551, หน้า 40) ที่ระบุไว้ว่า ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มวิชา หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 35-40) กำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดรวมทั้งมีผลการทดสอบระดับชาติ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

จากแนวคิดนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ คิดอย่างเป็นระบบคาดการณ์ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการตัดสินใจได้ แก้ไขปัญหาอย่างมีสติและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดีและมีจินตนาการ สามารถสื่อ

ความคิด ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เนื่องจากในปัจจุบันเรื่องของทักษะการคิดเป็นเรื่องที่จัดว่าสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้คุณภาพสูง จึงมีการเน้นในเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนมีระดับการเรียนรู้เฉลี่ยตามเกณฑ์ และเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและเป็นคนที่มีคุณภาพต่อไป

กุลฑริ พิกุลแกม (2551, หน้า 41) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีวินัยมีความรับผิดชอบ
2. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
3. ผู้เรียนมีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และเสียสละ เพื่อส่วนรวม
4. ผู้เรียนมีความประหยัด

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 45-46) ได้กำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น กตัญญูกตเวทิต่อบุพการีและผู้มีพระคุณ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และเป็นคนดีของสังคม

กุลฑริ พิกุลแกม (2551, หน้า 42) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนต้องมีความสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ประกอบไปด้วย

1. ผู้เรียนมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. ผู้เรียนมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
4. ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
5. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 50-58) กำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีความสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ เห็นคุณค่าในตนเองมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึก

ซาบซึ่ง เห็นคุณค่าในศิลปะอันงดงาม ความไพเราะน่ารื่นรมย์ของดนตรี พัฒนาฝึกฝนซึมซับจน เป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างผลงานจากการเข้าร่วม กิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/ นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการได้ตามวัย

จากแนวคิดนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้เรียนมี วินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความกตัญญูกตเวทีก มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ เพื่อส่วนรวม ประหยัด และมีความภูมิใจในความเป็นไทย เป็นต้น สามารถกระทำได้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมไปถึงมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ หลีกเสี่ยงสภาวะที่เสี่ยง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่าง เหมาะสม ให้เกียรติผู้อื่นและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นสิ่งที่มีส่วนร่วม ยอมรับ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในสังคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับ คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2 โดยศึกษาตามกรอบแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 17 ด้าน และใช้แนวคิดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1 มาตรฐาน 2 ด้าน ดังภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอำเภอ เขต 2 ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ด้านที่ 5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านที่ 6 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ด้านที่ 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านที่ 8 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ด้านที่ 9 ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านที่ 10 ด้านการแนะแนว

ด้านที่ 11 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ด้านที่ 12 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ด้านที่ 13 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

ด้านที่ 14 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ด้านที่ 15 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

ด้านที่ 16 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

ด้านที่ 17 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอ เขต 2 ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

ด้านที่ 1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

ด้านที่ 2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ดาร์ตัน พิมพ์อุบล (2548) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและครูวิชาการ โดยรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การนิเทศภายใน และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อัตราผลสำเร็จของข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต จำแนกตามสถานภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ไพรัช หงส์เทียบ (2550) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้เรียนตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่ามาตรฐานที่ 4 และมาตรฐานที่ 6 อยู่ในระดับมาก มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานที่ 4 และมาตรฐานที่ 6 มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษายังส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยภาพรวม เมื่อพิจารณากันหลายมาตรฐานพบว่ามาตรฐานที่ 3 และมาตรฐานที่ 4 ส่งผลต่อด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนของนักเรียนและพฤติกรรมการสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คุณตรี พิกุลแกม (2551) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน และการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและการนิเทศการศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยภาพรวมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วสันต์ ปรีदानันท์ (2553) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การแนะแนวการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

โสภา วงษ์นาคเพ็ชร (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรและสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถาบันอื่นและองค์กรอื่นตามลำดับประสิทธิผลของ

สถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของงานศึกษาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมีความสำคัญโดยรวมในระดับมากอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ .01

มณฑล ถาวรยิ่ง (2554) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้นำการมีส่วนร่วมด้านผู้นำที่ต่อการแก้ปัญหาและด้านผู้นำด้านการจัดการศึกษาในระดับปานกลาง คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รัตนกร พรหมวังขวา (2558) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการ นิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ คุณภาพมาตรฐานผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีคุณภาพในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยคือ มาตรฐานที่ 1 ด้านผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ มาตรฐานที่ 2 ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐาน ที่ 6 ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่อ อาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 5 ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 3 ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรฐานที่ 4 ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล และ ความสัมพันธ์ระหว่าง

การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์ ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

งานวิจัยต่างประเทศ

เชสเตอร์ (Chester, 1966, p. 413) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร การศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้ผู้บริหารงานวิชาการ มีสมรรถภาพสูง เนื่องจากการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการอบรม สาธิต การสอนเพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ จัดอภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอน จัดโครงการให้ครูในโรงเรียนลับเปลี่ยนเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการณ์สอน จัดวิทยากรมาช่วย ในการประชุมปฏิบัติการ ประชุมเกี่ยวกับปัญหาการสอน ให้ครูมีเวลาสำหรับการสอนมากขึ้น ให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกโสตทัศนศึกษา วัสดุอุปกรณ์การสอน จัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับ วิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน

มินูดีน (Minudin, 1987, p. 2403-A) ได้ศึกษาเรื่องบทบาททางวิชาการของผู้บริหารใน รัฐชวาบาร มาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารมีหน้าที่หลัก คือ การประเมินผลโครงการของโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ กำหนดเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจน ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมดของ โรงเรียนและการสอนในระดับชั้นมีความรู้ความเข้าใจถูกต้องขบบังคับในการเรียนวิชาต่าง ๆ ซึ่งจะ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นอย่างมาก

แพนทีไลด์ส์ (Pantelides, 1991, p. 678-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็น ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผลวิจัยพบว่า ไม่มี องค์ประกอบใดของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถ อธิบายความแปรปรวนขอคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เพื่อศึกษาคุณภาพ
ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง
เขต 2 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
มีแนวทางในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 164
โรงเรียน 6 อำเภอ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน และครูผู้สอน จำนวน
866 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,002 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดย
การคำนวณจากสูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ด้วยวิธีการสุ่มแบบ
แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (sample random sampling) โดย
ใช้วิธีการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง 286 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากร และ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน
แม่ทะ	30	182	9	47
เกาะคา	20	156	6	41
เสริมงาม	23	132	7	36
สบปราบ	16	92	5	25
เถิน	38	263	10	75
แม่พริก	9	74	3	22
รวม	136	866	40	246

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ (Force choice) เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางในการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ เกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพของผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert's five rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการหรือคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการหรือคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการหรือคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับ

ปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการหรือคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับ

น้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการหรือคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับ

น้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัย เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้สามารถตรวจสอบวัดได้ตรงกับขอบเขตเนื้อหาและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ และคุณภาพของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประยุกต์ให้เหมาะสมมาสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ มี 17 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

และสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน มี 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอบริการที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) เพื่อหาความสอดคล้องในโครงสร้าง ในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of item objective congruence: IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (ภาคผนวก ค, หน้า 128)

ขั้นตอนที่ 5 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำไปใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 6 นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุง แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87 (ภาคผนวก ง, หน้า 136)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความอนุเคราะห์วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้ ส่วนสถานศึกษาที่ติดขัดด้วยข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยวิธีการลงทะเบียน หรือส่งทางระบบ e-office และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาด้วยตนเอง โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยภายใน 7-15 วันทางไปรษณีย์ จำนวน 286 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้ตอบกลับคืนจากโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4. วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean หรือ \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2554, หน้า 102) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 4.51–5.00 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 3.51–4.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 2.51–3.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 1.51–2.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 1.00–1.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย (Mean หรือ \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2554, หน้า 102) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 4.51–5.00 หมายถึง ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 3.51–4.50 หมายถึง ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 2.51–3.50 หมายถึง ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 1.51–2.50 หมายถึง ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) 1.00–1.50 หมายถึง ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ 17 ด้าน กับคุณภาพของผู้เรียน 1 มาตรฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 การหาค่าความสัมพันธ์จะพิจารณาที่นัยสำคัญหรือไม่ โดยพิจารณาจากระดับความสัมพันธ์โดยใช้เกณฑ์

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30–0.70 ถือว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.30 ถือว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าความถี่แบบแจกแจง (Frequency)

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean หรือ \bar{x})

1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
X _{total}	แทน	การบริหารงานวิชาการ
Y ₁	แทน	คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
Y ₂	แทน	คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
Y _{total}	แทน	คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์แจกแจงความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้าน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้าน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้วยค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การสอน โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	148	51.70
หญิง	138	48.30
รวม	286	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	161	56.30
ปริญญาโท	115	40.20
ปริญญาเอก	10	3.50
รวม	286	100.00
ตำแหน่งหน้าที่		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา/ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน	40	14.00
ครูผู้สอน	246	86.00
รวม	286	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
ไม่เกิน 5 ปี	94	32.90
6 – 10 ปี	105	36.70
11 – 15 ปี	77	26.90
15 ปีขึ้นไป	10	3.50
รวม	286	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 286 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 ระดับ การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 40.20 ตำแหน่งหน้าที่ครูผู้สอน จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 86.00 และ ผู้อำนวยการสถานศึกษา/ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70 รองลงมาคือ ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้าน

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม โดยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลปรากฏดังตาราง 3-20

ตาราง 3 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.36	0.39	มาก	1
ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.26	0.45	มาก	9
ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.34	0.42	มาก	2
ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.27	0.38	มาก	6
ด้านที่ 5 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์	4.30	0.41	มาก	3
ด้านที่ 6 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน	4.26	0.46	มาก	8
ด้านที่ 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	4.16	0.47	มาก	17
ด้านที่ 8 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.29	0.42	มาก	4
ด้านที่ 9 ด้านการนิเทศการศึกษา	4.20	0.41	มาก	16
ด้านที่ 10 ด้านการแนะแนว	4.24	0.48	มาก	10
ด้านที่ 11 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	4.20	0.42	มาก	15
ด้านที่ 12 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ	4.26	0.46	มาก	7
ด้านที่ 13 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.24	0.44	มาก	12
ด้านที่ 14 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.27	0.45	มาก	5
ด้านที่ 15 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.22	0.42	มาก	14

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
ด้านที่ 16 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.23	0.46	มาก	13
ด้านที่ 17 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษ	4.24	0.48	มาก	11
รวมเฉลี่ย	4.25	0.28	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.39) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.42) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.41) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.42) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.45) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.38) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.46) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.45) ด้านการแนะแนวและด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษ ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.48) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.44) ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.46) ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.42) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.42) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.41) และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.47)

ตาราง 4 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
			ปฏิบัติ การ	ลำดับ
1. มีการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำไว้เพื่อให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.42	0.60	มาก	1
2. มีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดจุดเน้นและพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	4.32	0.61	มาก	3
3. มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้	4.33	0.66	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.36	0.39	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำไว้เพื่อให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.66) และมีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดจุดเน้นและพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.61)

ตาราง 5 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการวางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวม ข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ	4.21	0.66	มาก	3
2. ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมใน การวางแผนงานวิชาการ	4.28	0.66	มาก	1
3. สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และประเมินผล การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปปรับปรุง/พัฒนา แผนงานวิชาการให้ดีขึ้น	4.28	0.65	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.26	0.45	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ
โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และ
ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ
สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปปรับปรุง/
พัฒนาแผนงานวิชาการให้ดีขึ้น ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.65) และมีการวางแผนงานด้านวิชาการ
โดยการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.65)

ตาราง 6 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนใน
สถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ และมีการจัดการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้	4.29	0.68	มาก	3
2. มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและจัดแหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นต้น	4.39	0.64	มาก	1
3. มีการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของ ผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.35	0.64	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.34	0.42	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
ในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.42)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ
มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและจัดแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องสมุด
ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ มีการส่งเสริมการพัฒนา
ความเป็นเลิศของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.64) และมีการจัดทำแผน
การเรียนรู้ และมีการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้
ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.68)

ตาราง 7 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดทำหลักสูตรที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง ด้านเศรษฐกิจและสังคม	4.21	0.69	มาก	3
2. มีการวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์	4.33	0.66	มาก	1
3. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ เหมาะสม	4.26	0.60	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.27	0.38	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการวิเคราะห์
หาจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์
เอกลักษณ์ของสถานศึกษา โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ($\bar{x} = 4.33$,
S.D. = 0.66) รองลงมาคือ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำมาปรับปรุง
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.60) และมีการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน
ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรที่ทันต่อ
การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.69)

ตาราง 8 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการจัดเนื้อหาสาระวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมให้ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยมุ่งเน้น พัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุข	4.17	0.73	มาก	3
2. มีการฝึกทักษะ กิจกรรมประสบการณ์จริง กระบวนการ การคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.37	0.66	มาก	1
3. มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยผสมผสาน ความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.35	0.59	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.30	0.41	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ
โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการฝึกทักษะ กิจกรรม
ประสบการณ์จริง กระบวนการการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์
ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ มีการจัด
การเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยผสมผสานความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้ง
ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.59) และ
มีการจัดเนื้อหาสาระวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมให้ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์
ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุข ($\bar{x} = 4.17$,
S.D. = 0.73)

ตาราง 9 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และ
ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของ สถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมี การประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มี การช่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	4.29	0.72	มาก	1
2. มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนรู้ให้เป็นไป ตามระเบียบ	4.24	0.67	มาก	2
3. มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.23	0.70	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.26	0.46	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และ
ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. =
0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย
คือ มีการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดย
มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการช่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์
การประเมิน ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดผล
ประเมินผล และการเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามระเบียบ ($\bar{x} = 4.24$,
S.D. = 0.67) และมีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผล
การเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.70)

ตาราง 10 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาในสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัย มาแก้ปัญหาคุณภาพของผู้เรียน โดยนำมาเป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานของครู	4.12	0.72	มาก	2
2. ครู ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	4.26	0.69	มาก	1
3. มีการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาเผยแพร่ และนำมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อะไร และคุณภาพ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่น	4.09	0.69	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.16	0.47	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.47)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ
ครู ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.69)
รองลงมาคือ มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยมาแก้ปัญหาคุณภาพของผู้เรียน
โดยนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานของครู ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.72) และมีการ
สนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาเผยแพร่ และนำมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อะไร และคุณภาพของ
สถานศึกษาแก่ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.69)

ตาราง 11 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง
เรียนรู้

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาทั้งใน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษา	4.25	0.69	มาก	3
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครูสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น	4.25	0.68	มาก	2
3. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาให้พอเพียง และส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อ พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้	4.38	0.60	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.29	0.42	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มี
แหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ จัดให้มี
แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง และส่งเสริมการ
ใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ
จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครูสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร
หน่วยงาน และสถาบันอื่น ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.68) และสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับ
การพัฒนาการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษา
($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.69)

ตาราง 12 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน การนิเทศการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการวางแผน จัดทำคู่มือการนิเทศการศึกษา และ เครื่องมือการนิเทศการศึกษา รวมถึงสร้างความตระหนัก ให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการนิเทศการศึกษา	4.32	0.66	มาก	1
2. มีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง และมีรูปแบบการนิเทศ การศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ และเหมาะสมกับ สถานศึกษา	4.12	0.68	มาก	3
3. มีการติดตาม และประเมินผลการนิเทศการศึกษา รวมถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษา และ เครือข่ายภายในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำผลการนิเทศ มาปรับปรุง/พัฒนาให้ดีขึ้น	4.16	0.63	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.20	0.41	มาก	

จากตาราง 12 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา โดย
ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการวางแผน จัดทำคู่มือการนิเทศ
การศึกษา และเครื่องมือการนิเทศการศึกษา รวมถึงสร้างความตระหนักให้แก่ครูและ
ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ มีการติดตาม
และประเมินผลการนิเทศการศึกษา รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษา และ
เครือข่ายภายในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำผลการนิเทศมาปรับปรุง/พัฒนาให้ดีขึ้น ($\bar{x} = 4.16$,
S.D. = 0.63) และมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
ต่อเนื่อง และมีรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ และเหมาะสมกับสถานศึกษา
($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.68)

ตาราง 13 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการแนะแนว

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการแนะแนว	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวที่ ชัดเจน และสร้างความตระหนักรู้การมีส่วนร่วมใน กระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา	4.17	0.74	มาก	2
2. มีการส่งเสริมและการพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติม ในเรื่องการแนะแนวช่วยเหลือผู้เรียน	4.39	0.62	มาก	1
3. มีการดูแล กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงาน แนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	4.16	0.72	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.24	0.48	มาก	

จากตาราง 13 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการแนะแนว โดยภาพรวม
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการส่งเสริมและการพัฒนาให้ครู
ได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนวช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.62) รองลงมา
คือ มีการจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวที่ชัดเจน และสร้างความตระหนัก
การมีส่วนร่วมในกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.74)
และมีการดูแล กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.72)

ตาราง 14 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายใน และมาตรฐานการศึกษา

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติม เกณฑ์การ ประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และความต้องการของชุมชน	4.13	0.68	มาก	3
2. มีการจัดโครงสร้างการบริหาร ระบบสารสนเทศที่เป็น หมวดหมู่ และจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่เอื้อต่อ การพัฒนางานระบบประกันคุณภาพภายใน โดยมุ่งเน้น คุณภาพการศึกษา	4.23	0.67	มาก	2
3. มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง มีการติดตามตรวจสอบ ประเมิน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วม รวมถึงการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี	4.24	0.65	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.20	0.42	มาก	

จากตาราง 14 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$,
S.D.= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตาม
ค่าเฉลี่ย คือ มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยชุมชนเข้ามามีส่วน
ร่วม รวมถึงการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี
($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ มีการจัดโครงสร้างการบริหาร ระบบสารสนเทศที่เป็น
หมวดหมู่ และจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนางานระบบประกันคุณภาพ
ภายในโดยมุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.23$, S.D.= 0.67) และมีการกำหนดมาตรฐาน

การศึกษาเพิ่มเติม เกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และความต้องการของชุมชน ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.68)

ตาราง 15 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน อปท. เอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น	4.28	0.66	มาก	2
2. มีการส่งเสริมความเข้มแข็ง และจัดการศึกษาภายในชุมชน โดยการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และวิทยากรต่าง ๆ ในการอบรม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้	4.28	0.68	มาก	1
3. มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น	4.21	0.69	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.26	0.46	มาก	

จากตาราง 15 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการส่งเสริมความเข้มแข็ง และจัดการศึกษาภายในชุมชน โดยการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และวิทยากรต่าง ๆ ในการอบรม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน อปท. เอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ๆ ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.66) และมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทาง

วิชาการของสถานศึกษา และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.69)

ตาราง 16 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการประสานความร่วมมือในการ พัฒนาระบบวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาระบบวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากร ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน และความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับ องค์กรอื่น ๆ	4.19	0.68	มาก	3
2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ โดยเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารกับแหล่ง วิชาการในองค์กรอื่น ๆ	4.29	0.66	มาก	1
3. มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริม ความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า มีการประชุมผู้ปกครอง นักเรียน โดยปฏิบัติงาน และกิจกรรมร่วมกับชุมชน และสถาบันอื่น ๆ	4.22	0.68	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.24	0.44	มาก	

จากตาราง 16 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการประสานความร่วมมือใน การพัฒนาระบบวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ โดยเชื่อมโยงหรือ แลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในองค์กรอื่น ๆ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน โดยปฏิบัติงาน และกิจกรรมร่วมกับชุมชน และสถาบันอื่น ๆ

($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.86) และมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.68)

ตาราง 17 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ และความร่วมมือกับบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษา การใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.19	0.71	มาก	3
2. มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการบริการทางวิชาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น	4.30	0.67	มาก	2
3. มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ	4.33	0.63	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.27	0.45	มาก	

จากตาราง 17 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือ มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการบริการทางวิชาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.67) และ

มีการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ และความร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษา การใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.71)

ตาราง 18 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน	4.29	0.69	มาก	1
2. มีการนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน	4.16	0.69	มาก	3
3. มีการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และร่างระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.23	0.62	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.22	0.42	มาก	

จากตาราง 18 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ มีการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และร่างระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.62) และมีการนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.69)

ตาราง 19 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน
เพื่อใช้ในสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ ในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการพิจารณาคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้	4.16	0.73	มาก	3
2. มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริม ประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนและสอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษา	4.30	0.65	มาก	1
3. มีการติดตามและประเมินผลการใช้หนังสือแบบเรียน	4.24	0.69	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.23	0.46	มาก	

จากตาราง 19 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน
เพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.46)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ
มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ
แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนและสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา
($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ มีการติดตามและประเมินผลการใช้หนังสือแบบเรียน
($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.69) และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการพิจารณาคัดเลือกหนังสือ
แบบเรียนเพื่อตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่าน
ประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.73)

ตาราง 20 การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1. จัดให้มีการร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.16	0.68	มาก	3
2. มีการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการ พัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งมีการตั้งเครือข่ายทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.35	0.68	มาก	1
3. มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.20	0.67	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.24	0.48	มาก	

จากตาราง 20 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.48)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ
มีการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้และ
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งมีการตั้งเครือข่ายทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของ
สถานศึกษา ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผล
การปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา
($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.67) และ จัดให้มีการร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดนโยบาย
วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 4.16$,
S.D. = 0.68)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลปรากฏดังตาราง 21-23

ตาราง 21 คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม

คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณภาพของผู้เรียน โดยภาพรวม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการของผู้เรียน	4.18	0.39	มาก	2
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.22	0.46	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.20	0.36	มาก	

จากตาราง 21 พบว่า คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.46) และ รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.39)

ตาราง 22 คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
1.	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณเป็นไปตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น	4.27	0.68	มาก	1
2.	ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่าง มีวิจารณญาณ สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิด เห็นกับผู้อื่นได้ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้	4.27	0.66	มาก	2
3.	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	4.06	0.74	มาก	5
4.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีพัฒนาการ ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และจากผลการสอบทั้งระดับสถานศึกษาและระดับชาติ	4.14	0.68	มาก	4
5.	ผู้เรียนมีความพร้อมในการศึกษาต่อ และการทำงานในอนาคต	4.18	0.65	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.18	0.39	มาก	

จากตาราง 22 พบว่า คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$, S.D.= 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณเป็นไปตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.68) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.66) ผู้เรียนมีความพร้อมในการศึกษาต่อ และการทำงานในอนาคต ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.65) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีพัฒนาการความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตร

สถานศึกษา และจากผลการสอบทั้งระดับสถานศึกษาและระดับชาติ ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.68) และ ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.74)

ตาราง 23 คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนด้าน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	ลำดับ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน				
1.	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่ สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและ วัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย	4.19	0.72	มาก	2
2.	ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย และ การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ หลากหลาย รวมไปถึงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น	4.30	0.64	มาก	1
3.	ผู้เรียนมีสุขภาพะที่ดีทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และ ด้านสังคม	4.18	0.68	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.22	0.46	มาก	

จากตาราง 23 พบว่า คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย และการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมไปถึงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษา กำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.72) และผู้เรียนมีสุขภาพะที่ดีทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.68)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เป็นรายด้าน และภาพรวม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบบเพียร์สัน ผลปรากฏดังตาราง 24

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ภาพรวม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบบเพียร์สัน

คุณภาพของ ผู้เรียน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)			
	การบริหารงานวิชาการ			Y _{total}
	Y ₁	Y ₂	X _{total}	
Y ₁	1	.488**	.626**	.836**
Y ₂		.000	.633**	.887**
X _{total}			.000	.729**
Y _{total}				.000
				1

จากตาราง 24 พบว่า การบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม(x_{total}) กับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม(y_{total}) โดยมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ($r = 0.729^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม(x_{total}) กับคุณภาพของผู้เรียนในแต่ละด้าน(y_{1-2}) พบว่า มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย สามารถสรุปเป็นรายด้าน คือ

การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม(x_{total}) กับคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน(y_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ($r = 0.633^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มากที่สุด และรองลงมา คือการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม(x_{total}) กับคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน(y_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ($r = 0.626^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยมีสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
2. เพื่อศึกษาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีค่าความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.1 ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 164 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน และครูผู้สอน จำนวน 866 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,002 คน

1.2 ด้านกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยการคำนวณจากสูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (sample random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 286 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 40 คน และครูผู้สอน จำนวน 246 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสำหรับใช้สอบถามผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติราชการแทน และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ (Force choice) เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางในการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพของผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอความอนุเคราะห์วิทยาลัการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้ ส่วนสถานศึกษาที่ติดขัดด้วยข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยวิธีการลงทะเบียน หรือส่งทางระบบ e-office และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยภายใน 7 – 15 วัน ทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 286 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหน้าที่ 6-10 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุคใหม่ องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการแนะแนวด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา, ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำไว้เพื่อให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดจุดเน้นและพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและจัดแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการจัดทำแผนการเรียนรู้อ และมีการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการฝึกทักษะ กิจกรรมประสบการณ์จริง กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการจัดเนื้อหาสาระวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมให้ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุข มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.4 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง และส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.5 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษา การใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ

อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับ ความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดทำหลักสูตรที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.7 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการส่งเสริมความเข้มแข็ง และจัดการศึกษาภายในชุมชน โดยการแสวงหา ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และวิทยากรต่าง ๆ ในการอบรม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม ทางวิชาการของสถานศึกษา และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.8 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการวางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงาน วิชาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.9 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริม การณ์ที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและ ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.10 ด้านการแนะแนว โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการส่งเสริมและ การพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนวช่วยเหลือผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการดูแล กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.11 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตาม

ค่าเฉลี่ย คือ มีการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้อะไรและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งมีการตั้งเครือข่ายทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และจัดให้มีการร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อะไรและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.12 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ โดยเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในองค์กรอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.13 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนและสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.14 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยที่ทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.15 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยชุมชน

เข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติม เกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และความต้องการของชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.16 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มีการวางแผน จัดทำคู่มือการนิเทศการศึกษา และเครื่องมือการนิเทศการศึกษา รวมถึงสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง และมีรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ และเหมาะสมกับสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.17 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ครู ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาเผยแพร่ และนำมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และคุณภาพของสถานศึกษาแก่ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย และการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมไปถึงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและผู้เรียนมีสุขภาพะที่ดีทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.2 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และ

การคิดคำนวณเป็นไปตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งการบริหารงานวิชาการสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมากที่สุด และการบริหารงานวิชาการสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียนในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนน้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่างานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย รัตนกร พรหมวังขวา (2558) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุณชรี พิภุลเกษม (2551) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนมีขอบข่ายกว้างขวางผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ ต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถปฏิบัติงาน ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้

ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุดโดยมุ่งผลประโยชน์แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถปรับตัวในสังคม มีคุณธรรม มีความรู้และทักษะตามศักยภาพและมีความเป็นพลเมืองดีในประชาชาติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในสังคมปัจจุบันการจัดการศึกษานั้นต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม ดังนั้นการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น จึงมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นที่จะต้องใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อังคณา มาศเมฆ (2557) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 5 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยทำให้การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น การจัดทำแผนการเรียนรู้อุทกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงต้องมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเข้ามาประกอบการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีกิจกรรม นอกจากนี้ยังต้องจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงส่งเสริมการวิจัย เพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนและช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียนทั้งสิ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาร์ตัน พิมพ์อุบล (2548) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรชาติ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรชาติตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและครูวิชาการโดยรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การนิเทศภายใน และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุทก

2. คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการมีการกำหนดนโยบายให้ปฏิรูประบบ การประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และทราบแนวทางการปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการปรับและพัฒนามาตรฐานให้ สอดคล้องตามนโยบายของรัฐ จุดเน้นของการปฏิรูปการศึกษา และสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ไป โดยมีแนวคิดที่ว่ามาตรฐานที่กำหนดต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุได้ ประเมินได้อย่าง เป็นรูปธรรม กระชับ สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง เน้นการประเมินสภาพ จริง สร้างมาตรฐานระบบการประเมินในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในมาตรฐาน ที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะว่า การกำหนดนโยบาย การปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนา ไปยังคุณภาพของผู้เรียนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้นำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน โดยสถานศึกษาต้องรับประกันได้ว่า ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดเน้น กระทรวงศึกษาธิการ สำหรับด้านการจัดการเรียนรู้สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมี ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พร้อมส่งเสริมให้ผู้สอนออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต ภูมิปัญญา ท้องถิ่น โดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริงทั้งในและนอกสถานศึกษา มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่หลากหลายเข้ามาช่วยในการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ รวมไปถึงการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (2559) ที่ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียน คือ คุณภาพในตัวผู้เรียนที่มีความครอบคลุมในด้านความสามารถ และทักษะ ตลอดจน คุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่ง แตกต่างจากงานวิจัยของ ไพรัช หงส์เทียบ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 5 ผลการวิจัย พบว่า

การบริหารงานวิชาการของผู้เรียนตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาของทุกสถานศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดแนวทางเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถปรับตัวในสังคมมีคุณธรรม มีความรู้และทักษะตามศักยภาพและมีความเป็นพลเมืองดีในประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัย รัตนากร พรหมวงษ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าความสัมพันธ์ในทางบวกและอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และสอดคล้องกับการงานวิจัยของอังคณา มาตเมฆ (2557) เรื่องการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 5 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาล มีค่าความสัมพันธ์คล้ายคลึงกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จึงแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องต่างมุ่งเน้นงานด้านวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้

ผู้เรียนมีคุณภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีการอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้กับครูผู้สอนเพื่อให้ครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนทุกท่านมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยการเป็นผู้นำในการทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศการวิจัยให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนิเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ดีขึ้นแก่ผู้เรียนและสถานศึกษา

1.2 คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารด้านภาษาให้กับผู้เรียน เพื่อให้รู้จักใช้ภาษาในการสื่อสารที่ถูกต้องและเหมาะสมโดยเน้นการเรียนรู้ควบคู่กับภาษาต่างประเทศ เพื่อเรียนรู้ภาษาสู่อาเซียนในสังคมแห่งการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 และส่งเสริมด้านการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ โดยฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและนำเสนอ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ กระบวนการตามหลักสูตรสถานศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยจัดการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีค่าความสัมพันธ์ทางบวก ดังนั้นจึงควรพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อผู้เรียนโดยตรง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการอบรมให้ความรู้ แนวทางการปฏิบัติแนวทางเดียวกันกับครูผู้สอนในการบริหารจัดการการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ได้แพร่หลายออกไปเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าต่อผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้ที่สนใจทั่วไป ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2554). **การบริหารวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ก.พล 1996.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551ก). **แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551ข). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **Road map จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **กระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559ก). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559ข). **มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลทวี พิกุลแกม. (2551). **การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- กันยา สุวรรณแสง. (2542). **จิตวิทยาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2549). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตพอยท์.
- เจริญ ภัคดีวานิช. (2547). **กลยุทธ์ขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- ชัยวัฒน์ แก้วหล่อ. (2551). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนและขวัญในการปฏิบัติงาน
ของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกสกลนคร.
- ชาลินี ฉายารัตน์. (2550). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการโรงเรียน**
ประถมศึกษาอำเภอปลวกแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- ดาร์ตัน พิมพ์อุบล. (2548). **การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา**
ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรstadt. วิทยานิพนธ์
 ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์. (2554). **ทิศทางปฏิรูปการศึกษาไทยจากมุมมองธนาคารโลก.**
 กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- ทิตนา แหมมณี. (2551). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี**
ประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุณเจริญ. (2549). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)**
 กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธเนศ ปานอุทัย. (2556). **แนวทางพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการสอนแบบ**
โครงการ เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ของผู้เรียน.
วารสารวิชาการ, 16(4), 84.
- นภดล จ้อยเปี่ยม. (2553). **ความต้องการพัฒนางานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาใน**
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- นัยนา อังคุดรานนท์. (2553). **การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใน**
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- นิรชร มีสุขโข. (2550). **การศึกษาสภาพและความคาดหวังการนิเทศด้านวิชาการของ**
ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี

- บุญทิพย์ สุริยวงศ์. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. **วารสารวิชาการ**, 17(4), 68.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประดินันท์ อุปรมัย. (2553). **จิตวิทยากับการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ปิยนุช ทองพรม. (2550). **ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (research for learning development) กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ. ใน **เอกสารรายงานการวิจัย** (อันดับที่289/2545). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2551). **การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การ
ศาสนา.
- พนม ลีมารีย์. (2552). **การแนะแนวเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พิมพ์ประพร วงศ์สิริยานุสรณ์. (2556). **พฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- ไพรัช หงส์เทียบ. (2550). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5**. วิทยานิพนธ์
กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2555). **หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4).
ชลบุรี: มนตรี.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). **การจัดและบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- มณฑล ถาวรยิ่ง. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับ
คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
18. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. (2542). การทำวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ที.พี. พรินท.
- รัตนา อนันตชาติ. (2550). **ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการใน**
โรงเรียนประถมในเขตอำเภอชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี
เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา:**
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2549). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. ใน **รวมบทความเชิงวิชาการเรื่อง**
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (หน้า 25). กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและประเมิน
คุณภาพการศึกษา กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา.
- รุจิ ภู่อาระ. (2554). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.**
- वलันต์ ปรีดานันท์. (2553). **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**
สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม,
มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). **การบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4).** กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2551). **สอนเด็กให้คิดเป็น. กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์.**
- สายหยุด ประกิตะ. (2552). **การศึกษาสภาพและความต้องการมีส่วนร่วมใน**
การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
พื้นที่ศึกษานครราชสีมา เขต 6. ภาคนิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา, นครราชสีมา.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2553). **O-NET ซีวีฤตการศึกษาไทย ภาค 2.**
กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2559). **รายงานการวิเคราะห์คะแนนและคุณภาพ**
ของแบบสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2558. กรุงเทพฯ:
วี.ที.ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สมกิต บุญยะโพธิ์. (2547). **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.**
วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

- สันติ บุญภิรมณ์. (2552). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- โสภานา นาควงษ์เพ็ชร. (2553). **การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์
ค.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ**. กรุงเทพฯ:
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Chester, N. M. (1966). **An introduction to school administration selects reading**.
New York: Macmillan.
- Cohen, J. M. and Uphoff, N.T. (2001). **Participation's Place in Rural Development**.
New York: SeekingHall University.
- Gustavo, W. (1992). **The meaning If Participation: Community Participation:
Proceeding**. Columbia: Habine.
- Miller, M. A.. (1965). **Administration of American School**. New York: Mc Millan
Publishing.
- Minudin, O. B. (1987). The role of the secondary school principals as perceived
by.secondary school principals in Sadas Malaysia. **Dissertation Abstracts
International**, 47, 2403–A.
- Pantelides, J. R. (1991). An Exploration of the Relationship between Specific Instructional
Leadership Behaviors of Elementary Principals and Student Achievement.
Dissertation Abstracts International, 52 (3), 768 – A.
- Sergiovanni, T. J., and Burlingame, M. (1993). **Educational Governance and
Administration**. Boston: Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดร. น้ำฝน กันมา อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา
2. นางอุทัยวรรณ ดาววงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนแสลงมิวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำปาง เขต 2
3. นางสาวปิยรัตน์ มังคัลชัยธรศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลำปาง เขต 2

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
1	เพศ () ชาย () หญิง
2	ระดับการศึกษา () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
3	ตำแหน่งหน้าที่ () ผู้อำนวยการสถานศึกษา/ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน () ครูผู้สอน
4	ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน () ไม่เกิน 5 ปี () 6 – 10 ปี () 11 – 15 ปี () 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็น
ของท่าน

5 หมายถึง การปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การปฏิบัติการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น						
1	มีการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำไว้เพื่อให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
2	มีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดจุดเน้นและพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น					
3	มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้					
ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ						
4	มีการวางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ					
5	ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ					
6	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปปรับปรุง/พัฒนาแผนงานวิชาการให้ดีขึ้น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา						
7	มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ และมีการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้					
8	มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและจัดแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นต้น					
9	มีการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา						
10	มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม					
11	มีการวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์					
12	มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม					
ด้านที่ 5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
13	มีการจัดเนื้อหาสาระวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมให้ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุข					
14	มีการฝึกทักษะ กิจกรรมประสบการณ์จริง กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา					
15	มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยผสมผสานความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 6 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน						
16	มีการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน					
17	มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนรู้อื่นให้เป็นไปตามระเบียบ					
18	มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน					
ด้านที่ 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา						
19	มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยมาแก้ปัญหา คุณภาพของผู้เรียน โดยนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงาน ของครู					
20	ครู ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็น ระบบ และต่อเนื่อง					
21	มีการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาเผยแพร่ และนำมาใช้เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ และคุณภาพของสถานศึกษาแก่ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น					
ด้านที่ 8 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้						
22	สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาทั้งใน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษา					
23	จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครูสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น					
24	จัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาให้พอเพียง และส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนา ให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้					
ด้านที่ 9 ด้านการนิเทศการศึกษา						
25	มีการวางแผน จัดทำคู่มือการนิเทศการศึกษา และเครื่องมือ การนิเทศการศึกษา รวมถึงสร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการนิเทศการศึกษา					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 9 ด้านการนิเทศการศึกษา (ต่อ)						
26	มีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง และมีรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ และเหมาะสมกับสถานศึกษา					
27	มีการติดตาม และประเมินผลการนิเทศการศึกษา รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษา และเครือข่ายภายในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำผลการนิเทศมาปรับปรุง/พัฒนาให้ดีขึ้น					
ด้านที่ 10 ด้านการแนะแนว						
28	มีการจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวที่ชัดเจน และสร้างความตระหนักการมีส่วนร่วมในกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา					
29	มีการส่งเสริมและการพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนวช่วยเหลือผู้เรียน					
30	มีการดูแล กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน					
ด้านที่ 11 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา						
31	มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติม เกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และความต้องการของชุมชน					
32	มีการจัดโครงสร้างการบริหาร ระบบสารสนเทศที่เป็นหมวดหมู่ และจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนางานระบบประกันคุณภาพภายใน โดยมุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา					
33	มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี					
ด้านที่ 12 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ						
34	มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน อปท. เอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 12 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (ต่อ)						
35	มีการส่งเสริมความเข้มแข็ง และจัดการศึกษาภายในชุมชน โดยการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และวิทยากรต่าง ๆ ในการอบรม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้					
36	มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น					
ด้านที่ 13 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น						
37	มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ					
38	สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ โดยเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในองค์กรอื่น ๆ					
39	มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน โดยปฏิบัติงาน และกิจกรรมร่วมกับชุมชน และสถาบันอื่น ๆ					
ด้านที่ 14 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						
40	มีการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ และความร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษา การใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
41	มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการบริการทางวิชาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น					
42	มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 15 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา						
43	มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน					
44	มีการนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน					
45	มีการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และร่างระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา					
ด้านที่ 16 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา						
46	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้					
47	มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนและสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา					
48	มีการติดตามและประเมินผลการใช้หนังสือแบบเรียน					
ด้านที่ 17 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
49	จัดให้มีการร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
50	มีการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งมีการตั้งเครือข่ายทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา					
51	มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา					

ตอนที่ 3 คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็น
ของท่าน

5 หมายถึง ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับคุณภาพผู้เรียน				
		5	4	3	2	1
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน						
1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณเป็นไปตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น					
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้					
3	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร					
4	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีพัฒนาการความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และจากผลการสอบทั้งระดับสถานศึกษาและระดับชาติ					
5	ผู้เรียนมีความพร้อมในการศึกษาต่อ และการทำงานในอนาคต					
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน						
6	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย					
7	ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย และการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมไปถึงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น					
8	ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม					

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค การพิจารณาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
1	เพศ () ชาย () หญิง
2	ระดับการศึกษา () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
3	ตำแหน่งหน้าที่ () ผู้อำนวยการสถานศึกษา/ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน () ครูผู้สอน
4	ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน () ไม่เกิน 5 ปี () 6 – 10 ปี () 11 – 15 ปี () 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการ

การตรวจสอบเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีความหมาย ดังนี้

+1 หมายถึง เนื้อหาสอดคล้อง ถูกต้อง เหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง เนื้อหาไม่สอดคล้อง และไม่เหมาะสม

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าความสอดคล้อง
ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น					
1	มีการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำไว้เพื่อให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	1.00
2	มีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา และข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดจุดเน้นและพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	1.00
3	มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 2 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ					
4	มีการวางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ	+1	+1	+1	1.00
5	ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ	+1	+1	-1	0.67
6	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปปรับปรุง/พัฒนาแผนงานวิชาการให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
7	มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ และมีการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
8	มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและจัดแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นต้น	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าความ สอดคล้อง
ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (ต่อ)					
9	มีการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
10	มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	+1	+1	+1	1.00
11	มีการวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00
12	มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
13	มีการจัดเนื้อหาสาระวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมให้ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุข	+1	+1	+1	1.00
14	มีการฝึกทักษะ กิจกรรมประสบการณ์จริง กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา	+1	+1	+1	1.00
15	มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยผสมผสานความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 6 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน					
16	มีการกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	+1	+1	+1	1.00
17	มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามระเบียบ	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าความสอดคล้อง
ด้านที่ 6 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (ต่อ)					
18	มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					
19	มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยมาแก้ปัญหาคุณภาพของผู้เรียน โดยนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานของครู	+1	+1	+1	1.00
20	ครู ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00
21	มีการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาเผยแพร่ และนำมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุ และคุณภาพของสถานศึกษาแก่ชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่น	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 8 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
22	สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	1.00
23	จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครูสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น	+1	+1	+1	1.00
24	จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง และส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 9 ด้านการนิเทศการศึกษา					
25	มีการวางแผน จัดทำคู่มือการนิเทศการศึกษา และเครื่องมือการนิเทศการศึกษา รวมถึงสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	1.00
26	มีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง และมีรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ และเหมาะสมกับสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าความสอดคล้อง
ด้านที่ 9 ด้านการนิเทศการศึกษา (ต่อ)					
27	มีการติดตาม และประเมินผลการนิเทศการศึกษา รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษา และเครือข่ายภายในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำผลการนิเทศมาปรับปรุง/พัฒนาให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 10 ด้านการแนะแนว					
28	มีการจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวที่ชัดเจน และสร้างความตระหนักการมีส่วนร่วมในกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00
29	มีการส่งเสริมและการพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนวช่วยเหลือผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00
30	มีการดูแล กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 11 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา					
31	มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติม เกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และความต้องการของชุมชน	+1	-1	+1	0.67
32	มีการจัดโครงสร้างการบริหาร ระบบสารสนเทศที่เป็นหมวดหมู่ และจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนางานระบบประกันคุณภาพภายใน โดยมุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1.00
33	มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 12 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ					
34	มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กร ชุมชน อบต. เอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ	+1	+1	+1	1.00
35	มีการส่งเสริมความเข้มแข็ง และจัดการศึกษาภายในชุมชน โดยการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และวิทยากรต่าง ๆ ในการอบรม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าความสอดคล้อง
ด้านที่ 12 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (ต่อ)					
36	มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น	+1	+1	0	0.67
ด้านที่ 13 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น					
37	มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ	+1	+1	+1	1.00
38	สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ โดยเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในองค์กรอื่น ๆ	+1	+1	+1	1.00
39	มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน โดยปฏิบัติงาน และกิจกรรมร่วมกับชุมชน และสถาบันอื่น ๆ	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 14 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
40	มีการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ และความร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษา การใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	+1	+1	+1	1.00
41	มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการบริการทางวิชาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น	+1	+1	+1	1.00
42	มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 15 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา					
43	มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าความ สอดคล้อง
ด้านที่ 15 ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (ต่อ)					
44	มีการนำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน	+1	+1	+1	1.00
45	มีการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และร่างระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 16 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา					
46	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้	+1	+1	+1	1.00
47	มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนและสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	0	0.67
48	มีการติดตามและประเมินผลการใช้หนังสือแบบเรียน	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 17 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
49	จัดให้มีการร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	1.00
50	มีการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งมีการตั้งเครือข่ายทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00
51	มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	+1	+1	+1	1.00

ตอนที่ 3 คุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการตรวจสอบเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีความหมาย ดังนี้
+1 หมายถึง เนื้อหาสอดคล้อง ถูกต้อง เหมาะสม
0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
-1 หมายถึง เนื้อหาไม่สอดคล้อง และไม่เหมาะสม

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าความสอดคล้อง
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน					
1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณเป็นไปตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น	+1	+1	+1	1.00
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้	+1	+1	+1	1.00
3	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	+1	+1	0	0.67
4	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีพัฒนาการความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และจากผลการสอบทั้งระดับสถานศึกษาและระดับชาติ	+1	+1	+1	1.00
5	ผู้เรียนมีความพร้อมในการศึกษาต่อ และการทำงานในอนาคต	+1	+1	+1	1.00
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน					
6	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย	+1	+1	+1	1.00
7	ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย และการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมไปถึงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00
8	ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม	+1	+1	+1	1.00

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	N of Items	
.869	59	

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุธินี แซ่ชิน
วัน เดือน ปี เกิด	12 ตุลาคม 2534
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลแม่และเด็ก จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต ค.บ.(คณิตศาสตร์), มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	65/3 หมู่ที่1 ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน 51180
ผลงานตีพิมพ์	สุธินี แซ่ชิน (ผู้บรรยาย). (16 มิถุนายน 2561). การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 4 (หน้า457-471). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา

